

Sammenfattende Redegørelse

Centralisering af spildevandsrensning på Djursland

Syddjurs
KOMMUNE

norddjurs
kommune

MOLS CONSULTING
plan, byg, natur & miljørådgivning

Indhold

Indhold.....	0
1 Indledning	1
2 Integrering af miljøhensyn	1
3 Offentlig høring.....	3
3.1 Indkomne høringssvar	3
3.2 Høringssvarenes behandling.....	3
3.3 Høringens indflydelse på afgørelsen.....	3
4 Alternativer	5
5 Overvågningsprogram	6
Bilag 1 - Hvidbog	8
Bilag 2 - AquaDjurs bemærkninger til høringssvar	9
Bilag 3 - Høringssvar.....	10

1 Indledning

I forbindelse med forslag til Tillæg nr. 2 til Syddjurs Kommunes Spildevandsplan 2022-2025, samt forslag til Tillæg nr. 13 til Norddjurs Kommunes Spildevandsplan 2014-2022, er der udarbejdet en miljørapport med miljøvurdering af planerne efter Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). LBK nr. 4 af 03/01/2023 (Miljøvurderingsloven).

Ligeledes er selve projektet, der omfatter udvidelse af Fornæs Renseanlæg til 200.000 PE, nedlæggelse af 9 renseanlæg og etablering af ca. 95 km nyt transportanlæg, vurderet obligatorisk omfattet af miljøvurderingspligten. Derfor er miljøvurderingen på hhv. planniveau og projektniveau slået sammen til en samlet miljøkonsekvensvurdering¹.

Ifølge miljøvurderingslovens § 13, stk. 2, skal der i forbindelse med de endeligt vedtagne planer udarbejdes en sammenfattende redegørelse, som beskriver:

- › hvordan miljøhensyn er integreret i planen eller programmet,
- › hvordan miljørapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen, er taget i betragtning,
- › hvorfor den godkendte eller vedtagne plan er valgt på baggrund af de rimelige alternativer, der har været behandlet, og
- › hvordan myndigheden vil overvåge de væsentlige indvirkninger på miljøet af planen eller programmet.

Den sammenfattende redegørelse skal offentliggøres samtidig med den endelige vedtagelse af tillæg til spildevandsplanerne.

2 Integrering af miljøhensyn

Miljø(konsekvens)vurderingen har været udarbejdet med henblik på at sikre en integration af miljøforhold i tillæg til spildevandsplanerne. Miljø(konsekvens)vurderingen har i den forbindelse bidraget til, at indarbejdelsen af disse miljøhensyn, samt høring af berørte myndigheder og offentligheden, foreligger dokumenteret.

Der er foretaget en afgrænsning af de emner, der belyst i miljørapporten. Afgrænsningen af miljørapportens indhold er:

- Overfladevand
- Grundvand
- Flora, fauna og biologisk mangfoldighed

¹ Miljøvurdering af centralisering af spildevandsrensning på Djursland og tillæg til spildevandsplaner – miljørapport (maj, 2025).

Sammenfattende redegørelse
Centralisering af spildevandsrensning på Djursland

- Jord og affald
- Støj og trafik
- Luftforurening
- Landskab
- Kulturarv
- Befolkning og rekreative interesser
- Samfund
- Klima

Nedenfor ses en kort sammenfatning af de miljøpåvirkninger og -konsekvenser, som centralisering af spildevandsrensning på Djursland vurderes at medføre på grundlag af miljøvurderingen.

- For ingen miljøemner vurderes det, at påvirkningerne af miljøet vil være meget væsentlige.
- For 1 miljøfaktor vurderes det i 1 tilfælde, at konsekvenserne for miljøet vil være væsentlig. Det drejer sig om den biologiske mangfoldighed: Plettet gøgeurt i anlægsfasen. Der er i forbindelse med den offentlige høring foretaget en projektilpasning heraf (se afsnit 3), således at område 4 og 5 er taget ud af projektet. Herefter vurderes påvirkningen at være uvæsentlig.
- For 3 miljøfaktorer vurderes det i 5 tilfælde, at konsekvenserne for miljøet vil være moderate:
 - Kulturarv - påvirkning af sten- og jorddiger
 - Kulturarv - påvirkning af beskyttelseslinjen omkring de fredede fortidsminder
 - Biodiversitet på land: Drab i anlægsfasen af krybdyr. Konsekvensen vurderes ubetydelig med de stillede afværgetiltag om paddehegn.
 - Klima - klimapåvirkning fra materiale- og maskinelforbrug.
 - Klima - klimapåvirkning som følge af energiforbrug fra drift af pumpestationer og centralanlæg.
- For de øvrige 40 miljøpåvirkninger, vurderes det, at konsekvenserne for miljøet er uvæsentlige eller ikke forekommer. De samlede vurderinger ses i Miljøkonsekvensrapporten.

Miljøvurderingens konklusion er således, at vedtagelse af Tillæg til spildevandsplanerne ikke vurderes at medføre væsentlige negative påvirkninger på miljøparametrene med de projektilpasninger, der er foretaget, de afværgeforanstaltninger der er lavet, samt de vilkår der er stillet. Planerne kan dog medføre moderate, men uvæsentlige, påvirkninger på kulturarv, biodiversitet og klima.

Det er således Norddjurs og Syddjurs Kommuners vurdering, at udarbejdelse af miljørapporten i forbindelse med udarbejdelsen af Tillæggene til Spildevandsplaner har medvirket til, at relevante miljømæssige problemstillinger er blevet afklaret i løbet af processen. Generelt vurderes, at Tillæg til spildevandsplanernes indvirkninger på miljøet hovedsageligt kan forventes at være neutrale til positive. Dette skyldes dels, at projektet har været projektilpasset ad flere omgange, når problemstillinger er blevet blotlagt undervejs i processen, og dels at der er stillet en række vilkår (jf. § 25 tilladelsen) til projektet – dette også på baggrund af høringsbemærkninger indkommet i den offentlige høring (se nedenfor).

3 Offentlig høring

“Miljøvurdering af centralisering af spildevandsrensning på Djursland og tillæg til spildevandsplaner” samt tilhørende udkast til § 25-tilladelse har været i offentlig høring fra 27. juni 2025 til 25. August 2025.

3.1 Indkomne høringssvar

Der er indkommet 5 høringssvar i høringssvar i høringsfasen.

- Høringssvar fra Vejdirektoratet til Norddjurs og Syddjurs Kommuner
- Høringssvar fra Enhedslisten Grenaa
- Høringssvar fra DN-Norddjurs til Norddjurs Kommune
- Høringssvar fra Bæredygtig Kystkultur
- Høringssvar fra lodsejer Thorkild Hansen m.fl.

Høringssvarene er resumeret i et høringsnotat også kaldet Hvidbog. Hvidbogen er vedlagt som bilag 1.

3.2 Høringssvarenes behandling

Syddjurs og Norddjurs Kommune har sammen gennemgået høringssvarene. Der har været afholdt møder mellem myndighederne, hvor man har drøftet høringssvarenes håndtering.

Nogle høringssvar har givet anledning til, at myndighederne har bedt AquaDjurs om redegørelse for nogle forhold, samt i andre tilfælde deres stillingtagen hertil. AquaDjurs har derfor udarbejdet et notat (bilag 2), med deres bemærkninger til de dele af høringssvarene, som myndighederne har bedt bygherre tage stilling til.

Herefter har der været afholdt et fællesmøde, hvor myndighederne og bygherre har drøftet håndteringen af høringssvarene. Dette har givet anledning til en hel række uddybende forklaringer til indholdet i projektet, et par projektilpasninger samt justeringer af nogle vilkår i § 25 tilladelsen. Se afsnit 3.3.

Slutteligt er materialet sendt til politisk behandling i de to kommuner, hvor der forekom XXX bemærkninger på baggrund af høringssvarene, projektets tilpasninger eller reviderede vilkår.

De fulde høringssvar fra den offentlige høring kan ses i bilag 3.

3.3 Høringens indflydelse på afgørelsen

I Hvidbogen ses myndighedernes bemærkninger til høringssvarene samt resumé af AquaDjurs bemærkninger til høringssvarene. Ligeledes ses hvor høringsbemærkningerne har givet anledning til ændringer af projektet eller ændringer i vilkår for projektet.

I nedenstående tabel ses, om høringssvarene har givet anledning til ændringer i projektet og/eller ændringer i vilkår.

Sammenfattende redegørelse
Centralisering af spildevandsrensning på Djursland

Høringssvar	Tema	Ændring / Ingen ændring
Høringssvar fra Vejdirektoratet	Informationerne håndteres via detailprojekteringen.	Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i projektet eller i vilkår.
Høringssvar fra Enhedslisten Grenaa	Der redegøres for: · Udledning til Kattegat. · Udbygningen af Fornæs Renseanlæg sker iht. Rammerne for gældende VP3, og med udgangspunkt i BAT og under den økonomiske regulering som regulerer vandsektoren. · Fedtemøg, iltsvind og badevand.	Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i projektet eller i vilkår.
Høringssvar fra DN Norddjurs	Afklaring af om der er mulighed for at justere en mindre del af traceet inde i Grenå, for at beskytte forekomster af plettet gøgeurt.	Høringssvaret giver anledning til en projektilpasning, hvor spildevandsledningen føres uden om område 4 & 5. Samt en justering i et vilkår i § 25 tilladelsen, hvor "plettet gøgeurt eller øvrige orkidéer" tilføjes.
Høringssvar fra Komitéen Bæredygtig Kystkultur	Et evt. 4. rensetrin på Fornæs Renseanlæg udskydes og afventer nationale krav og en modning af teknologien.	Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i projektet eller i vilkår.
Høringssvar fra lodsejer Thorkild Hansen m.fl.	Mulighed for ændring af trace for at mindske trafik o.l. på mindre strækning ved Dråby.	Der tilføjes et vilkår om styret underboring af strækningen i § 25 tilladelsen. Dette medfører konsekvensrettelser af vilkår om paddehegn ved Dråby.

Tabel 1: Oversigt over, om høringssvarene har givet anledning til ændringer.

Samlet vurdering

Det vurderes, at ændringerne ikke giver anledning til yderligere miljøvurdering. Forvaltningen vurderer dermed, at der ikke er tale om ændringer, som har en karakter eller et omfang, der udløser en fornyet høring af planforslaget eller en supplerende høring af enkelte dele.

Samlet set vurderer Syddjurs og Norddjurs Kommuner, at en realisering af projektet Centralisering af spildevand på Djursland er miljømæssigt forsvarligt, såfremt de stillede vilkår overholdes, og at projektet gennemføres med de forudsætninger, projekttilpasninger og afværgeforanstaltninger, som fremgår af miljøkonsekvensrapporten, § 25 tilladelsen og nærværende sammenfattende redegørelse. Syddjurs og Norddjurs Kommuner ligger i afgørelsen endvidere vægt på, at projektet i sig selv forventes at bidrage positivt til tilstanden i de sårbare indre kystvande ved Djursland, da udledning af rensset spildevand hertil vil ophøre ved projektets realisering. Ligeledes vurderes det, at badevandskvaliteten ikke forringes med projektet.

4 Alternativer

Nedenfor gennemgås hvorfor det valgte scenarie er valgt frem for de øvrige rimelige alternativer, der har været behandlet. I kapitel 3.2 i Miljørapporten gennemgås de forskellige scenarier. Kun 2 af disse scenarier behandles her, da det kun er disse to scenarier, der i praksis kan leve op til Syddjurs Kommunes Vandvision 2050².

Scenarie 1 (Fornæs Renseanlæg udbygges). Det valgte scenarie.

Scenarie 2 (Nyt/udbygget renseanlæg ved Boeslum). Det fravalgte scenarie.

Scenarie 1, med udbygning af Fornæs Renseanlæg er valgt af flere centrale årsager:

- **Økonomiske årsager:** Scenarie 1 er udregnet billigere end scenarie 2.
- **Tekniske årsager:** Fornæs Renseanlæg er større og bedre og vurderes at kunne levere de bedste tekniske løsninger.
- **Øvrig industri:** Fornæs Renseanlæg ligger tættere på anden industri, der genererer spildevand.
- **Recipient:** Fornæs Renseanlæg ligger ved en mere robust recipient i forhold til strømhastighed, vandgennemstrømning, strømforhold m.v. Boeslum udleder til Natura 2000 område nr. 231, Kobberrhage Kystarealer.

Referencescenariet (status quo), dvs. den situation hvor planerne ikke vedtages, og projektet ikke realiseres, vurderes heller ikke at kunne leve op til Vandvision 2050, og er således ikke behandlet yderligere.

² Vandvision 2050 – vi gør det sammen. Syddjurs Kommune. 2019.

5 Overvågningsprogram

På baggrund af Miljørapporten og § 25 tilladelsen er der stillet krav om overvågning af en række forhold. Disse listes nedenfor fordelt på 6 hovedtemaer.

Pumpestationer og transportledning

Overløb/nødoverløb ved pumpestationer skal overvåges med SRO eller flowlogger (antal og mængde).

Der skal udarbejdes vedligeholdelsesplaner og overvågningsprocedurer for hovedpumpestationer og mellempumpestationer, for at sikre optimal drift, herunder at pumpeffektiviteten opretholdes over tid. Vedligeholdelsesplaner og overvågningsprocedurer forelægges kommunerne til orientering.

Renseanlæg

Der er en høj påvirkning fra emission af lattergas (N_2O) fra rensning af spildevand, som kan kontrolleres. Det er derfor relevant at overvåge og sikre, at emissionen af lattergas forbliver under kontrol. Emissionsniveauerne skal derfor overvåges, og der implementeres tiltag, der kan reducere udledningen, hvis det viser sig nødvendigt.

Ligeledes stilles vilkår i udledningstilladelsen til Fornæs Renseanlæg om egenkontrol ift. overholdelse af grænseværdier for næringsstoffer, organisk stof og miljøfarlige forurenende stoffer. Udledningstilladelsen, jf. Miljøbeskyttelseslovens § 28, supplerer §25-tilladelsen til det samlede projekt.

Styret underboring

Inden underboringer igangsættes, skal der foretages geotekniske undersøgelser, med det formål at tilrettelægge og dimensionere underboringen, herunder at placere underboringen i det bedst egnede jordlag for at mindske risikoen for blow-out. Geotekniske boringer skal anmeldes til pågældende kommune.

Under boringer overvåges tryk og mudderflow kontinuerligt. Trykket skal være konstant og svare til det tryk, der kan forventes for den type boring, der udføres. Hvis afvigelser indikerer en øget risiko for blow-out, skal boring og pumpning straks stoppes.

Grundvand

Der henvises til kontrolprogram for grundvand i vilkår 46-53 i § 25-tilladelsen vedr. placering af ledningsanlæg indenfor BNBO eller ved kortere afstand til vandboringer.

Natur

Gennembrudte levende hegn skal genetableres, så snart anlægsarbejdet på lokaliteten er tilendebragt. Der skal foreligge dokumentation for reetableringen i form af billedmateriale fra før og efter anlæggets etablering, som kan forevises på forlangende.

Ved fældning af træer eller nedrivning af bygninger fem år efter, at der er undersøgt for flagermus, skal byggeherre foranstalte, at der foretages en ny undersøgelse for flagermus-levesteder udført af en kyndig inventør. Resultatet af undersøgelsen dokumenteres i et notat, som tilsendes kommunen.

Bygherre skal inden påbegyndt anlægsarbejde for en etape kontakte naturmyndigheden for at få afklaret, om der kan være mulige nye ikke-registrerede § 3-beskyttede naturområder, som berøres af projektet.

På de strækninger, hvor det er et vilkår, at der skal opsættes paddehegn, skal det dagligt tjekkes, at paddehegnet er fuldt funktionelt, og at dyr ikke kommer til skade i forbindelse med hegnet.

Hvor ledningstracéet eller anlægsarbejdet passerer i umiddelbar nærhed af kendte lokaliteter for skovhullæbe og plettet gøgeurt i vækstsæsonen, er bygherre ansvarlig for, at der ikke sker skade på arten. Derfor skal eventuelle bestande afmærkes, inden anlægsarbejdet kan igangsættes. Bygherre skal sikre, at en kyndig botaniker besigtiger arealerne og afmærker fund af arten. Resultatet af undersøgelsen dokumenteres i et notat, som tilsendes kommunen. Hvis anlæg af ledningstracéet berører bestanden, skal der indhentes forudgående dispensation hertil hos Styrelsen for Grøn Arealomlægning (SGAV).

Ved alle øvrige gravearbejder, som berører udyrkede arealer, skovbevoksede arealer, krat/skovbryn og/eller læhegn, skal bygherre sikre, at arealerne gennemgås af en kyndig botaniker i vækstsæsonen, inden gravearbejdet påbegyndes for at screene, om der kan være skovhullæbe, plettet gøgeurt eller øvrige fredede orkidéer tilstede. Hvis orkidéer observeres, benyttes ovenstående metode.

Kulturarv

I samarbejde med det lokale museum iværksættes en arkæologisk forundersøgelse eller overvågning langs ledningstracéet, for at mindske uønskede påvirkninger af eventuelle skjulte fortidsminder. Overvågningen vil blive udført løbende under anlægsfasen, hvor museet vil følge jordarbejdet og sikre, at eventuelle skjulte fortidsminder identificeres og håndteres korrekt. Hvis der findes arkæologiske fund, vil disse blive udgravet og fjernet i overensstemmelse med museets anvisninger. En nærmere beskrivelse af arkæologisk forundersøgelse kan ses i miljøkonsekvensrapporten i kapitlet Kulturarv.

Bilag 1 - Hvidbog

Notat

Hvidbog af 2. offentlighedsfase for Miljøkonsekvensrapport for Centralisering af spildevandsrensning på Djursland

Notatet er udarbejdet af Norddjurs og Syddjurs Kommuner

samt

Hanne Henriksen, Mols Consulting – Natur & Miljø ApS

Version 22.09.2025

Indledning

Syddjurs og Norddjurs Kommuner har den 27. juni 2025 fremlagt udkast til miljøkonsekvensrapport for projektet Centralisering af spildevandsrensning på Djursland, forslag til tillæg nr. 2 til spildevandsplanen for Syddjurs Kommune, forslag til tillæg nr. 13 til Spildevandsplanen for Norddjurs Kommune, udkast til udledningstilladelse for Fornæs Renseanlæg og udkast til § 25-tilladelse i offentlig høring på kommunernes høringsportaler.

Projektet indebærer, at alt spildevand fra kloakerede områder i Norddjurs og Syddjurs Kommuner over de kommende cirka 10-15 år skal ledes til rensning på et udbygget Fornæs Renseanlæg. Der skal etableres ca. 95 km ledningsanlæg med fire nye mellempumpestationer på tværs af Djursland til transport af spildevandet til Fornæs Renseanlæg og de ni eksisterende renseanlæg i Syddjurs Kommune omdannes til hovedpumpestationer.

Bygherre har inden høringsperioden præsenteret projektet på Det Grønne Råd i begge kommuner og har inden høringsperioden afholdt informationsmøde for interesseorganisationer om projektet og miljøkonsekvensrapporten.

I perioden 27. juni 2025 til 25. august 2025 har offentligheden haft mulighed for at komme med bemærkninger til miljøkonsekvensrapporten og udkast til § 25-tilladelse.

Hvidbogen forholder sig til de bemærkninger, der er indkommet skriftligt i høringsperioden og indeholder en oversigt over de modtagne høringssvar samt forvaltningernes bemærkninger til de indkomne høringssvar. Formålet med hvidbogen er at få afklaret, om der skal ske ændringer af vilkår i §25-tilladelsen tilknyttet miljøkonsekvensrapporten. Forvaltningerne har bedt bygherre komme med bemærkninger til de indkomne høringssvar i de tilfælde, hvor disse har projektteknisk karakter. Disse fremgår nedenfor.

Oversigt over høringssvar for den 2. offentlighedsfase

Der er i høringsperioden indkommet 5 høringssvar. De modtagne høringssvar er oplistet i nedenstående tabel. Høringssvarene i fuld længde findes i bilag 3.

Indsendt af	Resumé af høringssvar	Forvaltningens bemærkninger	Bygherres bemærkninger	Konklusion og anledning til handling
Vejdirektora tet	Angiver ingen direkte forslag til ændringer. Anfører at rørføringen flere steder krydser statsvej, ligger indenfor 3 meter af vejskellet eller placeres på vejarealet, hvilket forudsætter VDs tilladelse efter vejloven, både i anlægsfasen samt hvis dele af anlægget permanent skal ligge indenfor vejarealet. Ved krydsning af statsvej skal ledningsanlægget krydse statsvejen vinkelret. Anfører at hvis der under anlægsarbejdet ønskes permanent eller midlertidigt adgang til statsvej, eller adgang til anden vej indenfor 50/100 meter af statsvej, så kræver det en VDs tilladelse. Anfører sammenfald med kommende projekt vedr. udvidelse af rute 15 mellem Balle og Tåstrup. VD vil i sagsbehandlingen konkret vurdere hvorvidt ledningerne respekterer udbygningsprojektet.	Høringssvaret tages til efterretning og er videregivet til byggeherre til orientering og indarbejdelse i detailprojekteringen.	AquaDjurs sikrer, at informationerne overdrages til den ingeniørrådgiver der udfører detailprojekteringen. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer af projektet. Se bilag 2 bygherres bemærkninger i fuld længde.	Medfører ingen ændringer i tillæg til spildevandsplanerne eller §25-tilladelsen. Høringssvaret indarbejdes i detailprojekteringen.

Indsendt af	Resumé af høringssvar	Forvaltningens bemærkninger	Bygherres bemærkninger	Konklusion og anledning til handling
Komitéen Bæredygtig Kystkultur	KBK roser kommunerne og AquaDjurs for initiativet, som på sigt får stor betydning for genopretning af miljøtilstanden i kommunernes vandområder. Der anføres nedenstående bemærkninger til projektet. Udbygningstakten: anfører at arbejdet med opgradering af den kemiske rensning ved Fornæs Renseanlæg bør søges fremrykket for at imødegå den tiltagende forurening af havet med miljøfarlige stoffer. Der fremsættes et forslag om at indhente inspiration og knowhow ved samarbejde med f.eks. Projektet Aarhus ReWater. Tiltag i oplandet til Knebel Vig: anfører at nedlæggelse af renseanlægget i Knebel Vig på sigt vil bidrage til at nedbringe udledningen af kvælstof til Knebel Vig, men anfører muligheden for at AquaDjurs opstarter indsatser i ådalen omkring Skellerup Å ifm. Den Grønne Trepert og indsatser mod overløb i form af større opstuvningskapacitet.	Udbygningstakten: bygherre og dennes rådgivere har udarbejdet bemærkninger til udbygningstakten, som fremgår under "Bygherres bemærkninger" og i fuld længde i bilag 2. Dertil tilføjes, at bygherre og myndigheder i marts 2024 besøgte Aarhus Vand og fik præsenteret Projektet Aarhus ReWater. Myndighederne har løbende været i dialog med Aarhus Kommune om projektet. Tiltag i oplandet til Knebel Vig: nedlæggelsen af Knebel renseanlæg vil forventeligt bidrage positivt til den økologiske tilstand i Knebel Vig, men som høringssvaret også anfører, så påvirkes Knebel Vig af flere faktorer, herunder arealanvendelse i oplandet, dårlig vandudskiftning med Aarhus bugten grundet vigens cirkelform, med flere. Det ville være ønskværdigt om projektet kunne kombineres med flere indsatser, f.eks. et lavbundsprojekt i kraft af Den Grønne Trepert, for at bidrage yderligere til at nedbringe	AquaDjurs er for så vidt enige i at udvalgte renseanlæg på sigt bør suppleres med det såkaldte 4. rensetrin, som giver mulighed for en yderligere rensning for miljøfremmede og miljøfarlige stoffer. Mange af de nye renseløsninger, herunder det 4. rensetrin, giver kun mening at installere på større renseanlæg (både teknisk og økonomisk). Derfor indebærer centraliseringsprojektet en oplagt senere mulighed for at sikre at den samlede spildevandsmængde fra kloakerede område på hele Djursland kan blive rensset yderligere. Dette vil ikke kunne lade sig gøre med de mange mindre decentrale renseanlæg. Fornæs Renseanlæg er i dag fuld up-to-date ift. samtlige gældende lovkrav fra miljømyndighederne. For at sikre en yderligere renseløsning på Fornæs Renseanlæg, vurderes det at det både miljømæssigt, teknologisk og økonomisk, er mest ansvarligt at afvente nationale krav og yderligere	Medfører ingen ændringer i tillæg til spildevandsplanerne eller §25-tilladelsen.

Indsendt af	Resumé af høringssvar	Forvaltningens bemærkninger	Bygherres bemærkninger	Konklusion og anledning til handling
	Tiltag i oplandet til Egens Vig: anfører at Egens Vig og Kalø Vig er påvirket af næringsstoffer fra vandoplandet, herunder landbrug og renseanlæg i Grønfeld. Den miljømæssige gevinst ved tilslutning af det privatejede rodzoneanlæg til det offentlige kloaksystem fremhæves, og det forslås, at arbejdet gives højeste prioritet og iværksættes snarligt og senest i 2029. Der henvises til igangværende dialog. I tillæg vil et evt. lavbundsprojekt ifm. Den Grønne Trepert også bidrage positivt. Særligt vandløbsoplandet til Kolå har et stort potentiale for forbedring af natur og biodiversitet.	påvirkningen af Knebel Vig. Et lavbundsprojekt er dog for nuværende udenfor rammerne af dette projekt. Projektet sikrer, at overløbshyppigheden fra Knebel Renseanlæg ikke forværres med et udligningsbassin på 1.700 m³. Dertil kan det bemærkes, at størstedelen af Knebel by ikke bidrager til overløb, da regnvandet fra 53 ha ud af byens 62 ha ikke sammenblandes med spildevand. De fælleskloakerede oplande i Knebel bidrager kun med 2 m³/ha, som er betydeligt under det anbefalede på 250 m³/ha. Overløbene vurderes derfor kun at bidrage i mindre grad til den økologiske tilstand i Knebel Vig. Tiltag i oplandet til Egens Vig: Der pågår dialog mellem Grønfeld Spildevandslav og AquaDjurs, men det endnu for tidligt at drage konklusioner for fremtidens spildevandsrensning i Grønfeld. Det ville være ønskværdigt om projektet kunne kombineres med flere indsatser. Et lavbundsprojekt	erfaringer på området, således at evt. nye renseløsninger kan etableres med udgangspunkt i efterprøvede løsninger når de lovgivningsmæssige og økonomiske rammer er blevet fastlagt. Spørgsmålet er imidlertid ikke om et 4. rensetrin skal etableres, men hvornår det er mest hensigtsmæssigt at gøre det. Ift. mulighed for finansiering og forsvarlig økonomisk adfærd henvises til punkterne 4.1.1 <i>National lovgivning og krav</i>, 4.1.2 <i>Økonomiske forhold</i> og 4.1.3 <i>Fleksibel etablering</i>, som uddybes i bilag 2. I tillæg henvises til bilag 2 under punkt 2.2 <i>Udbygning af Fornæs Renseanlæg til rensningen af ifm. centraliseringsprojektet – brug af BAT og under den økonomiske regulering</i>, som også uddyber forhold omkring udbygningen af Fornæs Renseanlæg. Derudover henvises generelt til miljøkonsekvensrapporten, som redegør yderligere for mange af emnerne i høringssvaret.	

Indsendt af	Resumé af høringssvar	Forvaltningens bemærkninger	Bygherres bemærkninger	Konklusion og anledning til handling
		er dog for nuværende udenfor rammerne af dette projekt.		
Ejere langs Dråby Strandvej Repræsenteret af lodsejer Thorkild Hansen.	Indsigelse: der fremføres en indsigelse mod den foreslåede linjeføring af hovedledningen i det vestlig forløb i Dråby Strandvej, hvor det i stedet foreslås anlagt i det østlige forløb af Dråby Strandvej. Vejforløbene har en længde på ca. 800 meter og ligger med ca. 50 meters afstand. Anbefaler østlig linjeføring med følgende begrundelser: <i>Strandbeskyttelseslinjen:</i> anfører at østlig linjeføring i højere grad vil tilgodese hensynet til SBLs naturinteresser end den vestlige linjeføring, da det østlige vejforløb har en større bredde og er befæstning med stabilt grus modsat vestlig vejforløb. <i>Anlægsarbejde:</i> anfører at østlig linjeføring vil lette anlægsarbejdet grundet bedre tilgængelighed og mindske udgifterne dertil, mens der ved vestlig linjeføring vil være konflikt med eksisterende forsyningsledninger og hegn langs naturplejeareal.	Indsigelse: bygherre og dennes rådgivere har udarbejdet tekniske kommentarer og tekniske udredninger ift. indsigelse mod den foreslåede linjeføring, som fremgår under "Bygherres bemærkninger" og i fuld længde i bilag 2. Vejforløb: bemærkning vedr. vejforløb er taget til efterretning. Den dertil henviste sag (sagsnr. 20/101696) er afsluttet ved Syddjurs Kommune, og der er derfor ikke en verserende sag. Omlægning af vejforløbet er udenfor dette projekts rammer, og der henvises til at rette henvendelse til Afdeling Mobilitet og Arealdrift eller Afdeling for Planlægning og Udvikling ved Syddjurs Kommune (via syddjurs@syddjurs.dk) for at genoptage dialogen herom.	Valget af placeringen er bl.a. på baggrund af, at strækningen er et udlagt vejareal, hvorfor det allerede er reserveret til infrastrukturformål (vej, trafik, adgang). Derved minimeres risiciene for fremtidig ændret anvendelse af arealet og de fredede og naturmæssige forhold. For at imødekomme de fremførte bekymringer er AquaDjurs indstillet på, at anlægsarbejdet gennemføres ved styret underboring på de berørte strækninger. Dette sker med henblik på at minimere gener i form af støj og støv for beboerne, samt for at undgå berøring med eksisterende hegn og vild natur. Arbejderne kan derfor planlægges således, at der under anlægsarbejdet er mindst mulig gene ifm. adgang til ejendommene i anlægsperioden. Det skal desuden bemærkes, at hvis det udlagte vejareal ændres inden udførelsesplanen, som	Medfører ingen ændringer i tillæg til spildevandsplanerne. Medfører ændringer i §25-tilladelsen, hvor der indsættes nyt vilkår om styret underboring langs Dråby Strandvej og vilkår om paddehegn konsekvensrettes.

Indsendt af	Resumé af høringssvar	Forvaltningens bemærkninger	Bygherres bemærkninger	Konklusion og anledning til handling
	<i>Jordbundsforhold:</i> anfører at der er mindre risiko for afledte skader på grunde og vegetation ved en østlig linjeføring grundet bedre jordbundsforhold modsat den vestlige linjeføring, hvor jordbundsforholdene er udpræget ral, der vil skride sammen og resultere i en større udgravningsrende <i>Mennesker og sundhed:</i> anfører at østlig linjeføring vil minimere gener for berørte lodsejere mhp. støj, støv, afspærring, etc. Vejforløb: anfører, at en østlig linjeføring vil bidrage til løsning af sag vedr. omlægning af vejforløb (Syddjurs Kommunes sagsnr. 20/101696) samt forventet øget trafik ved kommende lokalplan ved Dråby.		forventes planlagt til 2028, vil projektets linjeføring blive vurderet i forhold til de ændrede forudsætninger. Dette vil kræve, at den ønskede placering i den sydlige vej udlægges til vejareal. Høringssvaret har ikke givet anledning til ændringer af projektet for nuværende.	
DN Norddjurs	Citerer konklusionen fra Tillæg til Spildevandsplan nr. 13, samt et par citater om krybdyr i MKV'en. På baggrund af dette mener DN Norddjurs, at der bør opsættes paddehegn, hvis der arbejdes direkte inde i § 3 beskyttede områder i perioden marts-oktober.	Eksisterende vilkår i § 25 tilladelsen: <i>“For at eliminere risikoen for drab på krybdyr og padder, skal der opsættes paddehegn, når der arbejdes indenfor 25 meter fra § 3-beskyttede naturområder, skovbryn, krat og sydvendte vejskrænter. Dette vilkår gælder</i>		Gældende vilkår om krybdyr/padder vurderes tilstrækkelig.

Indsendt af	Resumé af høringssvar	Forvaltningens bemærkninger	Bygherres bemærkninger	Konklusion og anledning til handling
	Skov-hullæbe: Der citeres fra MKV'en angående skovhullæbe. Plettet gøgeurt: Der citeres fra MKV'en angående plettet gøgeurt. DN Norddjurs bemærker, at Plettet Gøgeurt ikke er opført som en fredet art/plante i miljøkonsekvensrapportens side 303. <u>Forkortet citat fra MKV:</u> Plettet gøgeurt findes i område 4 og 5. Den er fåtallig på voksestedet. Ringe sandsynlighed for, at en blow-out vil berøre arten. <u>DN nævner:</u> Forudsat at man har registreret alle orkideer, kan det godt være, at de ikke er så sårbare for et blow-out, men der vil sandsynligvis blive en del transport på arealet. Lange ledningsstræk med styret underboring øger faren for blow-out, hvorfor der [bør] etableres flere aflastningshuller, hvilket igen betyder mere gravearbejde. Det er usandsynligt med [gen]indvandring fra nabobestande, hvilket er et problem.	<i>fra 1. marts - 1. november, som er krybdyrs og padders aktive periode. Paddehegnet skal placeres mellem det pågældende naturområde og anlægsarbejdet. Paddehegnet skal opsættes, så der er 50 m hegn i begge ender af strækning, hvor der arbejdes."</i> Plettet Gøgeurt: Plettet gøgeurt nævnes i kapitlet med fredede arter. Den nævnes i sætningen efter skov-hullæbe. Helt generelt er Plettet gøgeurt sjældnen på Djursland, og den forventes <i>ikke</i> at findes i forbindelse med anlægsarbejdet (bortset fra ved område 5, se nedenfor) - dels pga. sin sjældenhed, og dels pga. at der ikke er sammenfald med Plettet gøgeurts levestedspræferencer og undersøgelseskorridoren. Det har ikke været intensjonen med flere afværgetiltag for Skov-hullæbe end for Plettet gøgeurt. Der er et eksisterende vilkår (nr. 65) i § 25 tilladelsen om, at traceet gennemgås af en botaniker i vækstsæsonen inden		Plettet gøgeurt tilføjes i vilkår 65 i § 25 tilladelsen: <i>"Hvor lednings-tracéet eller anlægsarbejdet passerer i umiddelbar</i>

Indsendt af	Resumé af høringssvar	Forvaltningens bemærkninger	Bygherres bemærkninger	Konklusion og anledning til handling
	Det kan undre hvorfor afværgetiltagene i forbindelse med skov-hullæbe, som er fredet men mere almindelig orkide, synes mere omfattende end afværgetiltagene for plettet gøgeurt som er mere sjælden. <u>DN Norddjurs mener</u>, at man bør etablere den nye kloakledning på strækningen fra lyskrydset ved Ringvejen/Kystvejen over til punktet, hvor man krydser åen, i selve vejarealet og ikke føre den gennem område 5, et artsrigt strandoverdrev.	anlægsarbejdet påbegyndes på en strækning, for at eftersøge, om der kan være skov-hullæbe, plettet gøgeurt eller øvrige fredede orkideer tilstede. Hvis orkideer observeres, benyttes metoden beskrevet i vilkår nr. 64, hvor fund afmærkes af kyndig botaniker, notat med beskrivelser og vurderinger heraf afleveres til kommunen, og det vurderes, om anlæg af ledningen kommer til at berøre bestanden. Hvis dette er tilfældet, aktiveres SGAV, som er myndighed på artsfredningsbekendtgørelsen. Dette betyder, at der ikke sker anlægsarbejder ved bestande af hverken skov-hullæbe eller plettet gøgeurt, uden der har været en konkret myndighedsbehandling heraf.	Aqua Djurs vurderer, at det er muligt at omlægge den nye kloakledning fra lyskrydset ved Ringvejen/Kystvejen, så kloakledningen enten graves fra lyskrydset til efter område 5, hvor underboringen af Grenåen begyndes. Evt. trafikale ændringer ifm. denne forskydning vurderes ikke at være problematiske, da Ringvejen er 4-sporet på det pågældende sted. En evt. forskydning af kloakledningen er fortsat inde i den korridor, hvor kloakledningen er screenet. Detailprojekteringen vil håndtere denne ændring.	<i>nærhed af kendte lokaliteter for skovhullæbe, plettet gøgeurt eller øvrige orkideer i vækstsæsonen</i> Projektet tilpasses, således at kloakledningen ikke berører område 4 & 5, hvor plettet gøgeurt vokser.
Enheds-listen Grenaa	EL Grenaa har sympati for intentionen i forslaget om at ville forbedre den økologiske tilstand i recipienter ved eksisterende anlæg i Syddjurs, og på sigt i Randes Fjord, såfremt den vestlige del af Norddjurs kobles på Fornæs Renseanlæg.	Miljøstyrelsen har i de statslige vandområdeplaner fastlagt et indsatsprogram, således at der sikres den reduktion af kvælstofudledning, som er nødvendig for at opnå god miljøtilstand i vandområderne (herunder Kattegat Øst ud for Grenaa, hvor den samlede kvælstofudledning ifølge planerne	Der henvises til det fulde notat fra AquaDjurs i bilag 2. Resumé: 2.1 Centralisering ved Fornæs Renseanlæg og fastlæggelse af den konkrete udledning til Kattegat	Medfører ingen ændringer i tillæg til spildevandsplanerne eller §25-tilladelsen.

Indsendt af	Resumé af høringssvar	Forvaltningens bemærkninger	Bygherres bemærkninger	Konklusion og anledning til handling
	EL Grenaa er dog stærkt kritiske over for at blot flytte udledningen til en anden recipient (Fornæs), som forslaget lægger op til, uagtet om dette eventuelt måtte være lovligt i forhold til Vandrammedirektivet at flytte rundt på udledningen inden for et vandområde, og uagtet at denne recipient (Fornæs) måtte fortynde udledningen af næringsstoffer mere end ved de eksisterende recipienter i Syddjurs. Finder <i>ikke</i> at det er en langsigtet bæredygtig løsning blot at flytte forurening og at fortynde forureningen. Det forekommer risikabelt, med de usikkerheder der er i forhold til fremtidig næringsstofafstrømning pga klimaforandringer og evt. manglende målopfyldelse i den grønne trepart, at målsætte lige til grænsen som forslaget lægger op til! Norrdjurs skal ikke agere skraldespand for affald og restprodukter for det øvrige Djursland. Og dermed stå med alle	skal reduceres med ca. 108 tons/år). Indsatser er udlagt, så de tilsammen giver de ønskede miljøforbedringer. Med vandområdeplanerne er der indlagt en ramme til, at der gennemføres en centralisering af spildevandsrensningen på Djursland ved udbygning af Fornæs Renseanlæg. Dette sker i forlængelse af at Norrdjurs og Syddjurs Kommuner ved høring af vandområdeplanerne har indmeldt deres planer om centralisering. Centraliseringen er således indbygget i vandområdeplanerne. Andre indsatser i oplandet opvejer den merudledning, som følger af den centraliserede spildevandsrensning. Ved at indsatsbehovet for kystvandene på denne måde sikres opfyldt vil det understøtte målet om god økologisk tilstand for såvel klorofyl (alger), vandplanter og bunddyr. Samtidig vil det understøtte, at der kan opretholdes gode ilthold i kystvandene og at trådalger såsom "fedtemøg" begrænses.	AquaDjurs oplyser, at overordnet er rensekravene på Fornæs Renseanlæg hen over tid blevet skærpet. Der blev i 2024 meddelt ny udledningstilladelse til Fornæs Renseanlæg i forbindelse med tilslutning af De Danske Gærfabrikker, som nedlagde virksomhedens renseanlæg, der havde egen udledning til Kattegat. Med nuværende udledningstilladelse kan der i dag udledes 46,4 tons kvælstof fra Fornæs Renseanlæg. Med centraliseringen øges udledningen de kommende år til 53,4 tons kvælstof/år med mulighed for på sigt at udlede op til 57,7 tons kvælstof/år, hvis samtlige planoplande i spildevandsplanerne realiseres efter fuld udbygning af renseanlægget til 200.000 PE. Miljøstyrelsen har efter anmodning fra Nord- og Syddjurs Kommuner i de nye vandområdeplaner flyttet kvælstofkvoterne fra Knebel Vig og Kalø Vig, samt øvrige renseanlægsudledninger der	

Indsendt af	Resumé af høringssvar	Forvaltningens bemærkninger	Bygherres bemærkninger	Konklusion og anledning til handling
	ulemperne i form af degraderet miljø. EL Grenaa mener, at der mangler en reel <i>kvantitativ</i> vurdering af konsekvenserne for lokalt iltsvind af den øgede udledning af næringsstoffer ved Fornæs, og dermed risikoen for fx fedtemøg. En fornuftig kvantitativ vurdering vil give et konkret bud på <i>hvor ofte</i> og <i>i hvilket konkret omfang</i> badevandet vil påvirkes af fx fedtemøg pga. den øgede udledning (ca. en fordobling ved fuld indfasning) ved Fornæs, som der lægges op til i forslaget. EL Grenaa forslår at der <i>inden</i> den politiske stillingtagen laves en egentlig <i>kvantitativ</i> analyse af påvirkningen i form af lokalt iltsvind, fedtemøg mv og dermed påvirkningen af den rekreative badeoplevelse ved Nordøst- og Nordkysten og ved Grenaa Strand. I sammenfatningen af miljøkonsekvenser i Miljøkonsekvensrapporten (Tabel 18.2, side 385) indgår	Forvaltningen vurderer, at der er udført de nødvendige undersøgelser og beregninger ift. at sikre badevandsinteresser. Det vurderes ikke, at der kan foretages yderligere med hensyn til at dokumentere, om projektet vil påvirke forekomsten af trådalger, herunder fedtemøg. Det er fortsat konklusionen, at ved at det samlede indsatsbehov for næringsstoffer jf. Vandområdeplanerne er tilgodeset, vil det være muligt at opnå god tilstand i vandområderne, herunder også med hensyn til trådalger (fedtemøg).	også i dag tilledes Kattegat via udledningen til Grenåen og fra Boeslum Renseanlæg, til Fornæs Renseanlæg. Det betyder at der ved centraliseringsprojektet kommer 2 tons kvælstof mindre udledning til Knebel Vig og Kalø Vig og ca. 6 tons kvælstof mindre til Randers Fjord. Hertil skal tillægges at centraliseringsprojektet medfører, at 3 renseanlæg i Syddjurs Kommune, som i dag udleder (ca. 9 tons kvælstof pr. år) til Kattegat via Grenåens udløb, nedlægges og pumper spildevandet til rensning på Fornæs Renseanlæg. Der skal hertil bemærkes at AquaDjurs ifm. genbesøget af VP3 (Vandområdeplanen) i foråret 2025, fik mulighed for at øge udledningen til Kattegat yderligere fra de 57,7 tons til 61,4 tons kvælstof pr. år (+5%). Denne mulighed for en merudledning har AquaDjurs og Norddjurs Kommune valgt at se bort fra i den nye udledningstilladelse til Fornæs	

Indsendt af	Resumé af høringssvar	Forvaltningens bemærkninger	Bygherres bemærkninger	Konklusion og anledning til handling
	påvirkningen af badevandskvaliteten ved strandene omkring Fornæs ikke (Grenaa, Nordøst. Og Nordkysten). Derimod anføres de positive konsekvenser de steder hvor udledningen stopper. Dette mener EL Grenaa er en graverende fejl, der bør rettes før den politiske stillingtagen. EL Grenaa foreslår uanset, at der bør ske en teknisk opgradering af rensningsanlægget på Fornæs således at den <i>samlede</i> næringsstofudledning ved Fornæs fastholdes på <i>maksimalt</i> det nuværende niveau, og gerne reduceres yderligere til det niveau som er teknisk muligt, når man er i gang med opgradering.		Renseanlæg. Således vil det centraliserede og fuldt udnyttede fremtidige renseanlæg holde sig til en næringsstofudledning under den fastsatte ramme, som er givet i de statslige vandområdeplaner. Projektet i den fuldstændige udbygning opererer med en belastning på 200.000 PE. Det er dog AquaDjurs' vurdering, at der går rigtig mange år (måske aldrig!) inden denne fulde udbygning vil ske, og det skal hertil tilføjes, at uden centraliseringsprojektet ville de kommende udviklingsområder i kommunerne også skulle øge belastningen på en decentral strukturplan (hvis de nuværende 9 renseanlæg blev videreført). Miljøstyrelsen arbejder i vandområdeplanerne med en samlet indsatsfordeling, hvor reduktioner af næringsstoffer prioriteres på tværs af oplande. Det betyder, at hvis der sker ændringer i spildevandsstrukturen – f.eks. ved at flere små renseanlæg	

Indsendt af	Resumé af høringssvar	Forvaltningens bemærkninger	Bygherres bemærkninger	Konklusion og anledning til handling
			lukkes og erstattes af et større centralt anlæg – vurderes udledningen i et helhedsperspektiv. Forøgelse ét sted kan accepteres, hvis den modsvares af indsatser eller mindre belastning andre steder, så den samlede målopfyldelse i vandområdet sikres. 2.2 Udbygning af Fornæs Renseanlæg til rensningen af ifm. centraliseringsprojektet – brug af BAT og under den økonomiske regulering Den nuværende udbygning af Fornæs Renseanlæg tager udgangspunkt i anvendelse af BAT, hvor BAT (Best Available Techniques) er <i>“Den bedst tilgængelig renseteknik”</i>. BAT er en standard, der udvikler sig i takt med teknologien og er en miljøøkonomisk bærbar teknologi, der matcher de centrale renskrav. Vandsektoren og vandselskaberne, herunder AquaDjurs er i dag underlagt en streng økonomiske regulering. Vandsektorens økonomiske	

Indsendt af	Resumé af høringssvar	Forvaltningens bemærkninger	Bygherres bemærkninger	Konklusion og anledning til handling
			regulering i Danmark, er fastsat af Energistyrelsen og er baseret på Vandsektorloven, som sikrer, at vandselskaber drives effektivt, transparent for forbrugerne, og med lavest mulige, stabile priser. Reguleringen følger princippet om "hvile-i-sig-selv", hvor omkostninger dækkes af forbrugerne, og indebærer et indtægtsloft for selskaberne. Rensningen på Fornæs Renseanlæg lever op til alle gældende miljøkrav og foregår samtidig indenfor rammerne i den økonomiske regulering selskabet er underlagt. AquaDjurs er bevidst om at kravene til rensning i fremtiden skærpes og netop denne erkendelse er et væsentligt argument for at samle spildevandsrensningen på et stort anlæg. På den måde vil AquaDjurs kunne implementere kravene i takt med de stilles og sikre at alt spildevandet på Djursland renses iht. de nye krav. Den igangværende udbygning af Fornæs	

Indsendt af	Resumé af høringssvar	Forvaltningens bemærkninger	Bygherres bemærkninger	Konklusion og anledning til handling
			Renseanlæg har sikret, at anlægget både teknisk og arealmæssigt er forberedt til yderligere rensetrin. De nuværende investeringer og tiltag kan således ses som forberedelse til fremtidens rensekraft. Det vil være forbundet med store risici at forsøge at implementere yderligere rensning før kravene hertil er kendt. Dels er risikoen for fejlinvesteringer stor og dels er der udfordringer i at finansiere disse løsninger under den nuværende økonomiske regulering. Derfor kan centraliseringsprojektet og den igangværende udbygning af Fornæs ses som udtryk for rettidig omhu samt miljømæssig og økonomisk ansvarlighed. Fornæs Renseanlæg er disponeret således, at det er forberedt til yderligere skærpede rensningsgrader, som pt. er varslet i både <i>Byspildevandsdirektivet</i>, som Danmark er ved at implementere samt at renseanlægget i fremtiden bliver	

Indsendt af	Resumé af høringssvar	Forvaltningens bemærkninger	Bygherres bemærkninger	Konklusion og anledning til handling
			inddraget under de renseanlæg, der via VP3 har fået et skærpet kvælstof rensekrav. Kommer der en ændring og skærpelse af lovgivningen ift. rensningen af spildevandet vil AquaDjurs få mulighed for at finansiere disse indsatser ved at hæve deres indtægtsrammer og derved opkræve pengene ved forbrugerne. AquaDjurs følger løbende denne udvikling og er som skrevet i ovenstående forberedt til en udvidelse af Fornæs Renseanlæg, både til bedre kvælstofrensning og etablering af 4. rensetrin. 2.3 Fedtemøg, iltsvind og badevand Miljøkonsekvensrapporten har valgt at følge vandområdeplanernes valg af forureningsindikatorer og vurderer risiko for iltsvind ved at se på det kvalitetselement, som er mest følsomt overfor iltsvind, nemlig bundfaunaen. I området omkring udledningspunktet fra Fornæs Renseanlæg ca. 640 m fra kysten er der gode	

Indsendt af	Resumé af høringssvar	Forvaltningens bemærkninger	Bygherres bemærkninger	Konklusion og anledning til handling
			strømningsforhold, som sikrer god vandudskiftning, og dermed medvirker til lav risiko for iltsvind. I hele kystvandområdet Djursland Øst er der registreret gode forhold for bunddyr, idet tilstanden er karakteriseret som værende i god økologisk tilstand. Det er vurderet, at så længe udledningen af næringsstoffer holder sig inden for den ramme, som er godkendt af Miljøstyrelsen, så vil næringsstofftilførsel ikke give anledning til ringere iltforhold i kystvandområdet. Der er i miljøkonsekvensrapporten udarbejdet en analyse af den fremtidige badevandskvalitet på baggrund af en hydraulisk model. Spredningsberegninger viser, at der under normale forhold ikke kan forventes en målbar påvirkning af badevandskvaliteten ved de nærmeste strande (baseret på registrering af E. coli og enterokokker), som følge af udledningen af spildevand fra Fornæs Renseanlæg. Spredningen er stærkt påvirket	

Indsendt af	Resumé af høringssvar	Forvaltningens bemærkninger	Bygherres bemærkninger	Konklusion og anledning til handling
			af den dominerende kystparallelle strøm, mens spredningen både sø- og kystværts er begrænset. Der er ikke lavet en egentlig risikovurdering specifikt for fedtemøg, da badevandskvalitet vurderes på indholdet af bakterier og ikke trådalger. Ift. badevand så indgår mængden af fedtemøg ikke som indikator for vurdering af badevand. Der måles kun på bakteriekoncentration, jf. badevandsbekendtgørelsen.	

Bilag 2 - AquaDjurs bemærkninger til høringssvar

Til: AquaDjurs A/S

Fra: Ole Neerup-Jensen, UCON ApS og Ole Kaare Rambøll A/S

Emne: Høringssvar til MKV vedr. Centralisering af spildevandsrensningen på Djursland

KS: AquaDjurs

Projekt: Centralisering af spildevandsrensningen på Djursland

Sagsnr.: 202218

Rev.: 0

Dette notat er udarbejdet for at tilvejebringe et samlet overblik input til Syddjurs og Norddjurs Kommuner ifm. besvarelse af høringssvar, som er indkommet ifm. Miljøkonsekvensrapporten for projektet: "Centralisering af spildevandsrensningen på Djursland" og til videre brug for Kommunernes udarbejdelse af Hvidbogen.

Der er indkommet i alt 5 høringssvar til MKV'en, som Norddjurs og Syddjurs Kommuner i fællesskab har udbedt AquaDjurs' kommentarer til.

Høringssvarene er følgende:

1. Høringssvar fra Vejdirektoratet til Norddjurs og Syddjurs Kommuner
2. Høringssvar fra Enhedslisten i Norddjurs Kommune
3. Høringssvar fra DN- Norddjurs til Norddjurs Kommune
4. Høringssvar fra Bæredygtig Kystkultur
5. Høringssvar fra lodsejere ved Dråby

0. sammenfatning

AquaDjurs har gennemgået de modtagne høringssvar som er modtaget i perioden hvor miljøkonsekvensrapporten har været i offentlig høring.

Overordnet har AquaDjurs redegjort for følgende overordnede emner:

- Rensning for næringsstoffer sker iht. VP3
- Udbygningen af Fornæs renseanlæg sker iht. rammerne for gældende VP3, og med udgangspunkt i BAT og under den økonomiske regulering som regulerer vandsektoren
- Evt. 4. rensetrin på Fornæs Renseanlæg afventer nationale krav og en modning af teknologien
- Mulighed for at justere en mindre del af traceet inde i Grenaa, for at beskytte forekomster af Plettet gøgeurt
- Undersøgelser af ændring af trace for at mindske trafik o.l. på mindre strækning ved Dråby.

1. AquaDjurs' kommentarer til høringssvar fra Vejdirektoratet (VD)

AquaDjurs er enig i, og indforstået med, VD's bemærkninger om, at ledningsplaceringen skal følge vanlige og traditionelle juridiske, matrikulære og tekniske forhold iht. statsveje og vejloven generelt, og disse forhold vil blive håndteret i forbindelse med detailprojekteringen af projektet.

VD anfører desuden:

- tekniske anvisninger for placering af ledningsanlæg ved statsvej,
- orienterer om behovet for tilladelser efter vejloven, og
- orienterer om kommende udvidelse af rute 15

i høringssvaret.

AquaDjurs sikrer, at informationerne overdrages til den ingeniørrådgiver der udfører detailprojekteringen.

2. AquaDjurs' kommentarer til høringssvar fra Enhedslisten i Norddjurs Kommune

Enhedslisten i Norddjurs Kommune har fremsendt et længere høringssvar vedr. udledningen fra Fornæs Renseanlæg og herunder den evt. påvirkning af nærområdet og vandområderne ved og omkring Grenå. AquaDjurs har lavet nogle tekniske kommentarer og tekniske udredninger, som fremgår af nedenstående afsnit. Der henvises generelt til MKV'en som redegør yderligere for mange af emnerne i høringssvaret.

2.1 Centralisering ved Fornæs Renseanlæg og fastlæggelse af den konkrete udledning til Kattegat

Overordnet er kravene til rensningen af spildevandet fra Fornæs Renseanlæg hen over tid skærpet. Nedenstående tabel viser overordnet den samlede udledning til Kattegat fra Fornæs Renseanlæg vandområderne for kvælstof før og efter centraliseringsprojekter og efter den fuld udvikling med kendte nye områder fra spildevandsplanerne og efter den fuld udbygning til 200.000 PE.

Opgørelse	Tons kvælstof pr. år
Maksimal tilladte belastning fra Fornæs Renseanlæg inkl. DDGF, iht. gældende udledningstilladelse*	46,4
Maksimale tilladte belastning efter centralisering (ved statusbelastningen) **	< 53,4
Maksimale tilladte belastning efter centralisering ved fuld udbygning til 200.000 PE **	< 57,7

* Data fra gældende udledningstilladelse fra Fornæs Renseanlæg dateret 9/10-2024

** Data fra ny udledningstilladelse (i høring)

Til ovenstående tabel skal bemærkes at Miljøstyrelsen, efter anmodning fra Nord- og Syddjurs Kommuner, i de nye vandmiljøplaner har flyttet kvælstofkvoterne fra Knebel Vig og Kalø Vig, samt øvrige renseanlægsudledninger som også i dag tilledes Kattegat via udledningen til Grenåen og fra Boeslum Renseanlæg, til Fornæs Renseanlæg. Det betyder at der ved centraliseringsprojektet kommer 2 tons kvælstof mindre til Knebel Vig og Kalø Vig og ca. 6 tons kvælstof mindre til Randers Fjord. Hertil skal tillægges at centraliseringsprojektet, betyder at 3 renseanlæg i Syddjurs Kommune, som i dag udleder (ca. 9 tons kvælstof pr. år) til Kattegat via Grenåens udløb, nedlægges og pumper spildevandet til rensning på Fornæs Renseanlæg.

Der skal hertil bemærkes at AquaDjurs ifm. genbesøget af VP3 i foråret 2025, fik mulighed for at øge denne udledning til Kattegat yderligere fra de 57,7 tons til 61,4 tons kvælstof pr. år (+5%). Denne medudledning har AquaDjurs valgt at se bort fra i den nye udledningstilladelse.

Det skal slutligt bemærkes at projektet i den fuldstændige udbygning opererer med en belastning på 200.000 PE. Det er Aquadjurs' vurdering at der går rigtig mange år (måske aldrig!) inden denne fulde udbygning vil ske, og det skal hertil bemærkes at uden centraliseringsprojektet ville de kommende udviklingsområder også øge belastningen på en decentral strukturplan (de nuværende 9 renseanlæg).

2.1.1. Vandområdeplanernes udarbejdelse og indsatsvalg

Før VP3 blev vedtaget (Vandområdeplanerne 2021-2027) indsendte Norddjurs og Syddjurs Kommune deres planer om centraliseringen af spildevandsrensningen i de 2 kommuner til Miljøministeriet, således disse kunne indarbejdes i forudsætningerne for Vandområdeplanerne. I forhold til centraliseringen af spildevandsrensningen på Djursland vil Aquadjurs derfor arbejde med innovative løsninger der overordnet etableres for at forbedre vandmiljøet omkring Djursland, herunder beskytte de nære recipienter. Dette gøres ved at AquaDjurs sikre at det udførte centraliseringsprojekt vil bakke op om Miljøstyrelsens udlagte spildevandsindsatser som bl.a. tager udgangspunkt i omkostningseffektivitet på tværs af alle indsatser, for derved samlet (på tværs af alle sektorer) slutligt vil sikre en god økologisk og kemisk tilstand i vandområderne.

Vandområdeplanerne er Danmarks implementering af EU's vandrammedirektiv. Planerne udarbejdes af Miljøstyrelsen og fastlægger de indsatser, der skal sikre god økologisk og kemisk tilstand i vandløb, søer, kystvande og grundvand. Udarbejdelsen sker på baggrund af:

- Data og overvågning fra NOVANA-programmet, modelberegninger og lokale indmeldinger.
- Høringsprocesser, hvor kommuner, forsyninger, interesseorganisationer og borgere kan give input.
- Sammenvejning af miljømål og omkostningseffektivitet, så indsatserne placeres der, hvor de har størst effekt i forhold til målopfyldelsen.

2.1.2 Miljøstyrelsens planlagte indsatser

Miljøstyrelsen arbejder med en samlet indsatsfordeling, hvor reduktioner af næringsstoffer prioriteres på tværs af oplande. Det betyder, at hvis der sker ændringer i spildevandsstrukturen – f.eks. ved at flere små renseanlæg lukkes og erstattes af et større centralt anlæg – vurderes udledningen i et helhedsperspektiv. Forøgelse ét sted kan accepteres, hvis den modsvares af indsatser eller mindre belastning andre steder, så den samlede målopfyldelse i vandområdet sikres.

2.1.3 Næringssaltsindsatsen i Kattegat (Djursland Øst)

For vandområdet Djursland øst indgår belastningen med næringssalte fra Fornæs Centralrenseanlæg i Miljøstyrelsens beregninger.

Når spildevandsrensningen centraliseres i kommunen, vil det betyde, at den samlede udledning fra det centrale nye anlæg stiger, fordi mindre andre renseanlæg nedlægges. Miljøstyrelsen har indregnet dette i vandområdeplanerne ved at justere indsatsbehovet andre steder i oplandet til Djursland Øst. På den måde sikres det at regionale gode miljøprojekter (centraliseringen af spildevandsrensningen på Djursland) kan udføres med gevinst for hele vandmiljøet i begge kommuner, samtidigt med at nærmiljøet (Djursland Øst) ikke lider overlast og slutteligt at de nationale vandområdeplaner samlet set sikrer, at Djursland Øst kan opnå god økologisk og kemisk tilstand som ikke er tilstanden i dag.

I kystvande vurderes den økologiske tilstand ud fra udvalgte indikatorer som er: Klorofylindhold, dybdegrænse for rodfæstede planter (ålegræs) og bundfaunaen. Klorofylindholdet siger noget om mængden af planteplankton i vandet. Jo mere kvælstof, der er i vandet jo højere koncentration af planteplankton, og jo højere koncentration af klorofyl kan der måles. Hvis der er meget plankton i vandet vil planktonalgerne skygge for lyset til ålegræsset på bunden og derfor kan mængden af planteplankton påvirke udbredelsen af ålegræs. Samme effekt opstår når der vokser fedtemøg på ålegræsset, idet store mængder fedtemøg skygger for lyset til ålegræsset. Fedtemøg er en blanding af især brunalger (Pilayella og vatalge), grønalger og rødalger i nedbrudt tilstand, iblandet planktonrester og detritus (dødt planteplankton, mikroorganismer og opslemmet sediment, som giver den klistrede konsistens). Det er en indikation på ubalance i økosystemet, og ofte hænger det sammen med iltsvind og død bundfauna. Ålegræs der rammes af udskygning dør til sidst og det er de planter som står på dybt vand der først rammes. Derfor er dybdeudbredelsen en god indikator for tilstanden i vandmiljøet set i forhold til eutrofiering.

I Djursland Øst er dybdeudbredelsen for ålegræs ukendt, mens tilstanden for klorofyl er ringe. Der er altså allerede en negativ påvirkning som har bragt systemet ud af balance.

I de statslige vandområdeplaner er der beregnet en baselinebelastning på 621,8 tons/år. I baselinebelastningen er der medregnet alle de forventede udledninger og de forhøjede udledninger fra Fornæs Renseanlæg er medtaget heri. Fornæs Renseanlæg forventes at bidrage med ca., 61 tons kvælstof når det er fuldt udbygget. Da baselinebelastningen er højere end målbelastningen er der i vandområdeplanerne angivet et indsatsbehov på 108,3 tons. Indsatserne som skal levere denne reduktion er beskrevet i indsatsplanerne.

I miljøkonsekvensvurderingen er der set på om den fremtidige udledning kan holde sig inden for den ramme som er givet i de statslige vandområdeplaner.

I miljøkonsekvensrapporten står der at:

Efter genbesøget af Vandområdeplanerne 2021-2027 er det i baselinebelastningen for Fornæs Renseanlæg medregnet at Fornæs Renseanlæg udbygges som centraliseringsrenseanlæg. Baselinebelastningen for Fornæs renseanlæg er derfor justeret for kvælstof til 61.140 kg per år og for fosfor er den justeret til 5.115 kg per år. I rammen for Fornæs Renseanlæg er der indlagt centraliseringen. Det betyder, at der i samråd med Miljøstyrelsen er flyttet kvælstof og fosfor kvoter fra vandplanoplandene fra Marbæk renseanlæg (udledes i status til Indre Randers Fjord), Rønde Renseanlæg (udledes i status til Kalø Vig) samt Knebel Renseanlæg (udledes i status til Knebel Vig) til Fornæs Renseanlæg (udledes til Djursland Øst). Den fremtidige maksimale belastning på vandområde Djursland Øst er i Tabel 1-40 vurderet til at være 57.600 kg N/år og 5115 kg P/år. Således vil det centraliserede og fuldt udnyttede fremtidige renseanlæg holde sig til en belastning under den fastsatte baseline for anlægget.

Det skal bemærkes at der i MKV'en vurderes om den fremtidige udledning holder sig indenfor den udledning som myndighederne har vurderet, er acceptabel hvis målet om god økologisk tilstand skal nås. Detaljer omkring myndighedernes vurdering kan findes i vandområdeplanerne og den tilhørende miljørapport.

2.2 Udbygning af Fornæs Renseanlæg til rensningen af ifm. centraliseringsprojektet – brug af BAT og under den økonomiske regulering

Den nuværende udbygning af Fornæs Renseanlæg tager udgangspunkt i anvendelse af BAT, hvor BAT (Best Available Techniques) er *“Den bedst tilgængelig renseteknik”*. BAT er en standard, der udvikler sig i takt med teknologien og er en miljøøkonomisk bærbar teknologi, der matcher de centrale rensekraav.

Udbygningen af Fornæs Renseanlæg sker som BAT: 2-trins mekanisk biologisk kemisk rensning, hvor det biologiske trin er aktiv slam-typen. Med en spildevandstype som ved Fornæs er aktiv slam BAT, fordi det er enkelt, effektivt og billigt (sammenlignet med andre renseteknologier). Vandsektorens økonomiske regulering og økonomiske rammer tager afsæt i BAT.

Vandsektoren og vandselskaberne, herunder AquaDjurs er i dag underlagt en streng økonomiske regulering. Vandsektorens økonomiske regulering i Danmark, er fastsat af Energistyrelsen og er baseret på Vandsektorloven, som sikrer, at vandselskaber drives effektivt, transparent for forbrugerne, og med lavest mulige, stabile priser. Reguleringen følger princippet om "hvile-i-sig-selv", hvor omkostninger dækkes af forbrugerne, og indebærer et indtægtsloft for selskaberne.

Rensningen på Fornæs Renseanlæg lever op til alle gældende miljøkrav og foregår samtidig indenfor rammerne i den økonomiske regulering selskabet er underlagt. Det vil renseanlægget også gøre efter centraliseringen er gennemført.

AquaDjurs er bevidst om at kravene til rensning i fremtiden skærpes og netop denne erkendelse er et væsentligt argument for at samle spildevandsrensningen på et stort anlæg. På den måde vil AquaDjurs kunne implementere kravene i takt med de stilles og sikre at alt spildevandet på Djursland renses iht. de nye krav. Den igangværende udbygning af Fornæs Renseanlæg har sikret at anlægget både teknisk og arealmæssigt er forberedt til yderligere renses trin. De nuværende investeringer og tiltag kan således ses som forberedelse til fremtidens rensekraav.

Det vil være forbundet med store risici at forsøge at implementere yderligere rensning før kravene hertil er kendt. Dels er risikoen for fejlinvesteringer stor og dels er der udfordringer i at finansiere disse løsninger under den nuværende økonomiske regulering. Derfor kan centraliseringsprojektet og den igangværende udbygning af Fornæs ses som udtryk for rettidig omhu samt miljømæssig og økonomisk ansvarlighed.

Fornæs Renseanlæg er disponeret således at det er forberedt til yderligere skærpede renses grader, som pt. er varslet i både *Byspildevandsdirektivet*, som DK er ved at implementere samt at renseanlægget i fremtiden bliver inddraget under de renseanlæg, der via VP3 har fået et skærpet kvælstof rensekraav. Kommer der en ændring og skærpelse af lovgivningen ift. rensningen af spildevandet vil AquaDjurs få mulighed for at finansiere disse indsatser ved at hæve deres indtægtsrammer og derved opkræve pengene ved forbrugerne.

AquaDjurs følger løbende denne udvikling og er som skrevet i ovenstående forberedt til en udvidelse af Fornæs Renseanlæg, både til bedre kvælstofrensning og etablering af 4. renses trin (se nedenstående).

2.3 Fedtemøg, iltsvind og badevand

MKV'en har valgt at følge vandområdeplanernes valg af indikatorer og vurderer risiko for iltsvind ved at se på det kvalitetselement, som er mest følsomt for iltsvind; bundfaunaen. Bunddyrene lever hele livet på bunden og kan ikke flytte sig ret langt. Nogle bunddyr er meget følsomme overfor lave iltkoncentrationer, andre er mere robuste. Når der i lange perioder er lidt ilt, er det kun de mest robuste arter, der overlever, og den samlede artsdiversitet falder. Ved at se på artssammensætningen kan man få et godt billede af iltforholdene ved bunden.

I området omkring udledningspunktet er der gode strømningsforhold, som sikrer god vandudskiftning, og dermed medvirker til lav risiko for iltvind. I hele kystvandområdet Djursland Øst er der, målt gode forhold for bunddyr, idet tilstanden for bunddyr er vurderet som god økologisk tilstand i følge den seneste basisanalyse (se tabel 11-8 i miljøkonsekvensrapporten).

Det er vurderet, at så længe udledningen af næringsstoffer holder sig inden for den ramme, som er godkendt af Miljøstyrelsen, så vil næringsstofftilførsel ikke give anledning til ringere iltforhold i kystvandområdet. Detaljer omkring myndighedernes vurdering af indsatsprogrammet kan findes i VP3 og den tilhørende miljørapport.

Der er i MKV'en (kap. 10.2.3 om Badestrande) udarbejdet en analyse af den fremtidige badevandskvalitet på baggrund af en hydraulisk model. Der er modelleret 4 forskellige scenarier. Ingen af de undersøgte scenarier medfører forøget indhold af bakterier ved badestrande, hverken nord for Grenå eller Syd for.

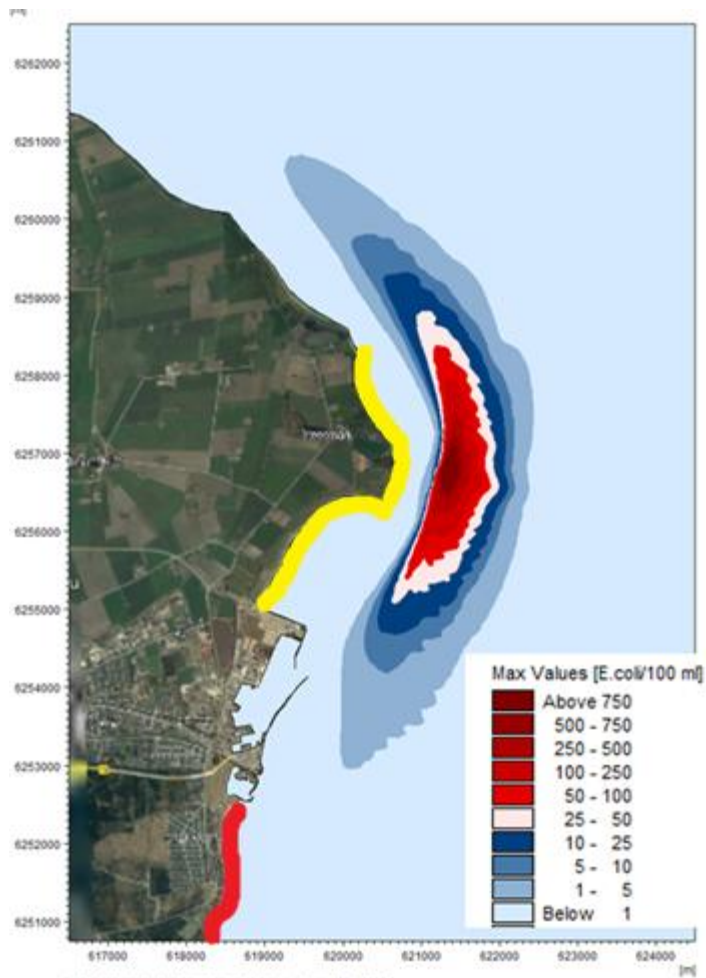
I miljøkonsekvensrapporten står der i kap. 10.5.1. at *"Modelberegningerne viser, at der ikke forventes en målbar påvirkning af badevandskvaliteten ved de tre nærmeste strande som følge af centraliseringen. Spredningsberegningerne viser, at der ikke vil ske en mertilførsel af enterokokker og E. coli på nogen af de tre strande nær udløbet, og badevandskvaliteten for alle tre strande kan derfor opretholdes."*

Der er ikke lavet en egentlig risikovurdering specifikt for fedtemøg, da badevandskvalitet vurderes på indholdet af bakterier (enterokokker, E. coli mm.) og ikke trådalger. I afsnittet om overfladevand er det vurderet, om der er risiko for forringelse af den økologiske tilstand i kystvandområde Djursland Øst. Betydelige forekomster af fedtemøg er et tegn på at der er ubalance i økosystemet, som skyldes for store tilførsler af næringsstoffer, særligt kvælstof, det man kalder eutrofiering.

Generelt viser spredningsberegningerne, at der under normale forhold ikke kan forventes en målbar påvirkning af badevandskvaliteten ved de nærmeste strande (baseret på registrering af E. coli og enterokokker), som følge af udledningen af spildevand fra Fornæs Renseanlæg. Påvirkningen (her defineret som ned til 1 cfu/100 ml) strækker sig ca. 4 km fra udledningspunktet, mens den nærmeste strand (Grenå Strand) er beliggende i en afstand på ca. 5 km fra udledningspunktet. Desuden er spredningen stærkt påvirket af den dominerende kystparallelle strøm, mens spredningen både sø- og kystværts er begrænset.

Spredningsberegningerne viser ingen væsentlig påvirkning af badevandskvaliteten på de nævnte strækninger; i de kystnære modelceller ligger koncentrationerne af E. coli og enterokokker på ≤ 1 i de simulerede tilfælde. Dette fremgår af arealplottet (vedlagt), hvor de kystnære niveauer er 1 eller lavere for begge indikatorer. Konklusionen skal som altid læses sammen med de usikkerheder, der er beskrevet i modelleringsrapporten.

Ift. badevand så indgår mængden af fedtemøg ikke som indikator for vurdering af badevand. Der måles kun på bakteriekoncentration, jf. badevandsbekendtgørelsen.

3. AquaDjurs' kommentarer til høringssvar fra DN- Norddjurs

DN ønsker, at området med fund af Plettet gøgeurt ved strækningen nord for Ringvejen fra lyskrydset ved Ringvejen/Kystvejen frem mod Grenåen inde i Grenå friholdes for anlægsarbejderne.

Foranlediget heraf har Norddjurs Kommune bedt AquaDjurs om at genoverveje, hvorvidt ledningstracéet på den pågældende strækning kan forskydes til at ligge i nordsiden af Ringvejen og fra ophøret af område 5 (hvor der er fund af Plettet gøgeurt), hvorfra der sker en styret underboring af Grenåen.

AquaDjurs har vurderet, at det er muligt at omlægge den nye kloakledning fra lyskrydset ved Ringvejen/Kystvejen, så kloakledningen enten graves fra lyskrydset til efter område 5, hvor underboringen af Grenåen begynder. Evt. trafikale ændringer ifm. denne forskydning vurderes ikke at være problematiske, da Ringvejen er 4-sporet på det pågældende sted. En evt. forskydning af kloakledningen er fortsat inde i den korridor, hvor kloakledningen er screenet.

AquaDjurs vil overdrage denne information til den ingeniørrådgiver der udfører detailprojekteringen som i vil håndtere denne ændring. Kloakledningen forventes at kunne etableres i cykelstien/nordlige vejbane nord for Ringvejen.

4. AquaDjurs' kommentarer til høringssvar fra Bæredygtig Kystkultur

Bæredygtig Kystkultur efterspørger i deres høringssvar hvorvidt projektet kan udvides med et såkaldt 4. rensetrin, hvor miljøfremmede og miljøfarlige stoffer mere effektivt fjernes inden udledningen til havmiljøet.

AquaDjurs har lavet nogle tekniske kommentarer og tekniske udredninger, som fremgår af nedenstående afsnit. Der henvises generelt til MKV'en som redegør yderligere for mange af emnerne i høringssvaret.

4.1 Afventning med implementeringen af 4-renssetrin.

AquaDjurs er fsv. enige i at udvalgte renseanlæg på sigt bør suppleres med det såkaldte 4. rensetrin, som giver mulighed for en yderligere rensning for miljøfremmede og miljøfarlige stoffer.

Mange af de nye renseløsninger, herunder det 4. rensetrin, giver kun mening at installere på større renseanlæg (både teknisk og økonomisk). Derfor er centraliseringsprojektet en oplagt senere mulighed for at sikre at den samlede spildevandsmængde fra hele Djursland kan blive rensset yderligere. Dette vil ikke kunne lade sig gøre med mange mindre decentral renseanlæg.

Fornæs Renseanlæg er i dag fuld up-to-date ift. samtlige gældende lovkrav fra miljømyndighederne. For at sikre en yderligere renseløsning på Fornæs Renseanlæg, vurderes det at det både miljømæssigt, teknologisk og økonomisk, er mest ansvarligt at afvente nationale krav og yderligere erfaringer på området, således at evt. nye renseløsninger kan etableres med udgangspunkt i efterprøvede løsninger når de lovgivningsmæssige og økonomiske rammer er blevet fastlagt.

Spørgsmålet er imidlertid ikke om et 4. rensetrin skal etableres, men hvor det er mest hensigtsmæssigt at gøre det. Ift. mulighed for finansiering og forsvarlig økonomisk adfærd henvises til ovenstående høringssvar nr. 2 og nedenstående punkter 4.1.2 og 4.1.3.

4.1.1 National lovgivning og krav

- Miljøministeriet og Miljøstyrelsen arbejder aktuelt på at udmønte en national strategi for indfasning af 4. rensetrin på alle relevante renseanlæg. Det er endnu ikke fastlagt, hvilke renseanlæg der først skal udbygges, hvilke teknologier der skal anvendes, og hvordan kravene skal indfases.
- Ved at afvente den nationale udmelding sikres, at anlægget lever op til fremtidige krav og standarder – og at vi undgår at investere i løsninger, som senere viser sig ikke at være de bedst egnede eller godkendte.
- Teknologier til 4. rensetrin er stadig under afprøvning i Danmark. Der er forskel på effektiviteten af forskellige metoder (ozonering, aktivt kul, membranfiltrering m.fl.), og det er endnu uklart, hvilken teknologi der bedst kombinerer høj miljøeffekt, lavt energiforbrug og en bæredygtig drift.
- Ved at vente sikres det, at der kan vælges en dokumenteret, moden teknologi, som er afprøvet i en dansk kontekst.

4.1.2 Økonomiske forhold

- Etablering af et 4. rensetrin er en meget stor investering, både i anlæg og i fremtidig drift.
- Hvis man implementerer det 4. rensetrin anlægget nu er der risiko for, en for tidlig implementering som medfører, at løsningen ikke kan finansieres ved AquaDjurs' forbrugere. Det er sandsynligvis pt. ikke muligt for AquaDjurs at opkræve omkostningerne til hverken etableringen af eller driften af anlægget, da der ikke foreligger nationale eller myndighedsmæssige krav til denne renseform.

4.1.3 Fleksibel etablering

- Fornæs Renseanlæg er opdateret med nyeste teknologier inden for de renskrav der i dag foreligger i den gældende lovgivning.
- Fornæs Renseanlæg er projekteret, disponeret og forberedt til, at et 4. rensetrin kan etableres på et senere tidspunkt. Der er reserveret plads i anlægsdesignet, så det kan tilkobles uden store ombygninger. På den måde sikres en evt. fremtidig etablering, samtidig med at vi kan afvente de nationale retningslinjer og teknologiske afklaringer.
- I perioden op til etablering er der således tid og mulighed for kortlægning af spildevandets sammensætning frem til implementering af 4. rensetrin, hvilket giver de bedste forudsætninger for designkriterier og valg af renseløsning præcis til Fornæs Renseanlæg. Samtidigt er det muligt i den mellemliggende periode at finde specielt forurenende tilslutninger, hvor der samtidigt kan iværksættes en rensning.

5. AquaDjurs' kommentarer til høringssvar fra lodsejere ved Dråby

Fire lodsejere ved Dråbyer kommet med en indsigelse mod linjeføringen i Dråby Strandvej. Der er i høringssvaret fremført en indsigelse mod den foreslåede linjeføring, hvor det i stedet foreslås anlagt i det østlige forløb af Dråby Strandvej. Vejforløbene har en længde på ca. 800 meter og ligger med ca. 50 meters afstand.

AquaDjurs har lavet nogle tekniske kommentarer og tekniske udredninger, som kan sammenskrives i Hvidbogen, men overordnet giver høringssvaret ikke anledning til ændringer af projektet for nuværende, dog at det præciseres at ledningen kan etableres via styrede underboring el. anden opgravningsfri metode på den pågældende strækning.

Det vurderes overordnet ikke, at biodiversiteten vil blive mindre påvirket mere ved forlægning til det østlige vejforløb.

Det i høringssvaret omtalte forhold vedrørende en vejsag kan oplyses ikke at være registreret som en igangværende sag i kommunens regi.

For at imødekomme de fremførte bekymringer er AquaDjurs indstillet på, at anlægsarbejdet gennemføres ved styret underboring på de berørte strækninger. Dette sker med henblik på at minimere gener i form af støj og støv for beboerne, samt for at undgå berøring med eksisterende hegn og vild natur. Arbejderne kan derfor planlægges således, at der under anlægsarbejdet er mindst mulig gene ifm. adgang til ejendommene i anlægsperioden.

Valget af placeringen er bl.a. på baggrund af, at strækningen er et udlagt vejareal, hvorfor det allerede er reserveret til infrastrukturformål (vej, trafik, adgang). Derved minimeres risiciene for fremtidige ændret anvendelse af arealet og de fredede og naturmæssige forhold.

Det skal desuden bemærkes, at hvis det udlagte vejareal ændres inden udførelsesplanen, som forventes planlagt til 2028, vil projektets linjeføring blive vurderet i forhold til de ændrede forudsætninger. Dette vil kræve, at den ønskede placering i den sydlige vej udlægges til vejareal.

Uagtet hvilket trace der vælges, vil vilkåret omkring behovet for paddehegn langs anlægsarbejdet på den pågældende strækning fortsat være gældende.

Det skal slutteligt bemærkes at, at undersøgelseskorridoren langs Dråby Strandvej er indsnævret kun til vejen, hvorfor en flytning af ledningstracéet vil ligge udenfor det screenede område. AquaDjurs skal derfor anmode Syddjurs Kommune om at vurdere væsentligheden i denne ændring, inden en evt. tracéændring besluttet.

AquaDjurs har været i dialog med en af lodserne for lodsejerne. Lodsejeren har til AquaDjurs oplyst, at grundejeren aktivt arbejder for at få den østlige vej udlagt som primær vej.

Bilag 3 - Høringssvar

Høringssvar 1: Vejdirektoratet

From: Lise-Lotte Mikkelsen
Sent: Fri, 15 Aug 2025 13:18:01 +0000
To: Vandløb Spildevand; miljoe@norddjurs.dk.
Cc: hoeringer
Subject: SV: Høring af berørte myndigheder og interesseorganisationer vedr. centralisering af spildevandsrensningen på Djursland
Attachments: Signature-20250815131950.txt

[EKSTERN EMAIL] Klik ikke på links eller vedhæftede filer, medmindre du har fuld tillid til afsenderen.

Til Syddjurs og Norddjurs Kommuner,

Hermed fremsendes Vejdirektoratets bemærkninger til projektet om Centralisering af spildevandsrensning på Djursland.

Vejdirektoratet har den 27. juni 2025 fra Syddjurs og Norddjurs Kommuner modtaget meddelelse om bl.a. tillæg til kommunernes spildevandsplaner vedr. centralisering af spildevandsrensning på Djursland. Dette er i offentlig høring indtil den 25. august 2025.

Bemærkninger til tillæg nr. 2 for Syddjurs Kommune:

Ud fra kortmaterialet i forslaget ses det, at rørføringen flere steder krydser statsvej, ligger indenfor 3 meter af vejskellet, eller placeres på vejarealet. Vejdirektoratet gør opmærksom på, at det forudsætter Vejdirektoratets tilladelse efter vejloven, hvis ledningsanlæg ønskes placeret på eller krydser vejarealet tilhørende statsvejen, eller hvis ledningerne placeres inden for tinglyste vejbyggelinjer og nærmere vejskel end 3 m. Disse tilladelser skal søges både i forbindelse med anlægsfasen, samt hvis dele af anlægget, permanent skal ligge indenfor vejarealet.

Ved krydsning af statsvej skal ledningsanlægget krydse statsvejen vinkelret.

Disse tilladelser skal være indhentet hos Vejdirektoratet inde anlægsarbejdet påbegyndes.

Vejdirektoratet gør ligeledes opmærksom på at hvis der ønskes adgang til statsvej, eller adgang til anden vej indenfor 50/100 meter af statsvej, enten permanent eller midlertidigt under anlægsarbejdet at så kræver det en tilladelse fra Vejdirektoratet. Denne tilladelse skal ligeledes være indhentet hos Vejdirektoratet inden selve adgangen tages i brug.

Mellem Balle og Tåstrup er Vejdirektoratet ved, at gennemføre et projekt om udvidelse af rute 15.

Ved ansøgninger om placering af ledningsanlæg på vejarealet i og omkring projektet vil Vejdirektoratet i forbindelse med behandlingen af de konkrete ansøgninger, tage stilling til, hvorvidt ledningerne respekterer udbygningsprojektet og om der kan gives tilladelse til den ønskede placering.

Bemærkninger til tillæg nr. 13 for Norddjurs Kommune:

Vejdirektoratet gør opmærksom på, at det forudsætter Vejdirektoratets tilladelse efter vejloven, hvis ledningsanlæg ønskes placeret på eller krydser vejarealet tilhørende statsvejen, eller hvis ledningerne placeres inden for tinglyste vejbyggelinjer og nærmere vejskel end 3 m.

Disse tilladelser skal søges både i forbindelse med anlægsfasen, samt hvis dele af anlægget, permanent skal ligge indenfor vejarealet.

Ved krydsning af statsvej skal ledningsanlægget krydse statsvejen vinkelret.

Vejdirektoratet gør ligeledes opmærksom på at hvis der ønskes adgang til statsvej, eller adgang til anden vej indenfor 50/100 meter af statsvej, enten permanent eller under anlægsarbejdet at så kræver det en tilladelse fra Vejdirektoratet. Denne tilladelse skal ligeledes være indhentet hos Vejdirektoratet inden selve adgangen tages i brug.

Spørgsmål

Hvis ovenstående giver anledning til spørgsmål, er I velkommen til at kontakte undertegnede sagsbehandler.

God weekend.

Venlig hilsen

Lise-Lotte Mikkelsen

Landinspektør

Planlægning og Myndighed (Aalborg)

Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Øst

Telefon +45 7244 3333
Direkte +45 7244 3443

llm2@vd.dk
vejdirektoratet.dk

Med udgangspunkt i bæredygtig udvikling arbejder Vejdirektoratet for, at mennesker og gods kommer nemt og sikkert frem.
[Læs om Vejdirektoratets behandling af personoplysninger.](#)

Fra: Vandløb Spildevand

Sendt: 27. juni 2025 11:42

Til: midtjylland@fredningsnaevn.dk; mail@museumoj.dk; kontakt@nykystkultur.dk;
thoka@post10.tele.dk; bka.ebeltoft@gmail.com; dn@dn.dk; dsnyddjurs-sager@dn.dk; norddjurs@dn.dk;
dnnorddjurs-sager@dn.dk; post@sportsfiskerforbundet.dk; mail@dkfisk.dk;
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk; lars.h.pedersen@stofanet.dk; rosfisker@gmail.com;
oestjylland@friluftsradaet.dk; dbf.oestjylland@gmail.com; henrikrudfeld@outlook.dk;

1942kaihansen@gmail.com; djursland@landboforening.dk; mh@bmilk.dk; peter@baekskovgaard.dk; rsk@landboforening.dk; natur@dof.dk; syddjurs@dof.dk; norddjurs@dof.dk; post@aarhus.dk; favrskov@favrskov.dk; randers.kommune@randers.dk; kdi@kyst.dk; post@slks.dk; trvest@stps.dk;

Vejdirektoratet(VD)

Cc: Ole Neerup-Jensen ; Mark Mathiesen ; okrj@ramboll.dk; Flemming Holmslykke Nielsen ; Gunver Møller Madsen ; Morten Hundahl ; Heidi Jensen ; uc@aquadjurs.dk; oq@aquadjurs.dk

Emne: Høring af berørte myndigheder og interesseorganisationer vedr. centralisering af spildevandsrensningen på Djursland

Til berørte myndigheder og interesseorganisationer,

Syddjurs og Norddjurs Kommuner har udsendt forslag til tillæg til kommunernes spildevandsplaner vedrørende Centralisering af spildevandsrensning på Djursland i offentlig høring.

Projektet Centralisering af spildevandsrensning på Djursland indebærer, at alt spildevand fra kloakerede områder i Norddjurs og Syddjurs Kommuner over de kommende cirka 10-15 år skal ledes til rensning på et udbygget Fornæs Renseanlæg. Der skal etableres ca. 95 km ledningsanlæg med fire nye mellempumpestationer på tværs af Djursland til transport af spildevandet til Fornæs Renseanlæg og de ni eksisterende renseanlæg i Syddjurs Kommune skal omdannes til hovedpumpestationer. Se høringsmaterialet for mere information om projektet.

Forslag til tillægget til spildevandsplanen i Syddjurs Kommune kan ses via dette link:

<https://2025.syddjurs.dk/da/hoeringer-og-afgoerelser/oversigt/tillaeg-2-spildevand/>

Forslag til tillægget til spildevandsplanen i Norddjurs Kommune og udkast til ny udledningstilladelse til Fornæs Renseanlæg kan ses via dette link: <https://norddjurs.dk/politik-og-indflydelse/aktuelle-offentliggoerelser-og-hoeringer/spildevand>

Berørte områder og matrikler i hver kommune fremgår af plantillæggene.

Udkast til en fælles miljøkonsekvensrapport for projekt og plantillæggene samt udkast til §25-tilladelsen fremgår af begge ovenstående links.

Høringsperioden løber i perioden 27. juni 2025 - 25. august 2025.

Ovennævnte planforslag, udkast til fælles miljøkonsekvensrapport og udkast til tilladelser sendes i høring sideløbende i Syddjurs og Norddjurs Kommuner, hvilket giver både offentlighed, berørte myndigheder og interesseorganisationer muligheden for at komme med bemærkninger til det offentliggjorte materiale.

Såfremt der er spørgsmål eller kommentarer til det fremsendte, så kan der rettes henvendelse til Syddjurs Kommune via vandlob.spildevand@syddjurs.dk eller Norddjurs Kommune via miljoe@norddjurs.dk.

God weekend.

Venlig hilsen

Solvei Mundbjerg Jensen

Biolog

Natur og Miljø

Natur og Miljø • Lundbergsvej 2 • 8400 Ebeltoft • Tlf +4587535000 • www.syddjurs.dk • CVR: 29189978

Postadresse: Syddjurs Kommune • Lundbergsvej 2 • 8400 Ebeltoft

Send sikkert hvis du ønsker at sende følsomme oplysninger til kommunen. Læs mere på www.syddjurs.dk/kontakt

Du kan også læse om, hvordan Syddjurs Kommune håndterer dine oplysninger på www.syddjurs.dk/databeskyttelse

Høringssvar 2: Enhedslisten Grenaa

Høringssvar til forslaget om centraliseringen af spildevandsforsyningen

(Sag nr. 25/2519 / centralisering)

Vi deler bekymringen over udledningen af næringsstoffer både fra landbrug og fra spildevandsforsyningen, og har sympati for intentionen i forslaget om at ville forbedre den økologiske tilstand i recipienter ved eksisterende anlæg i Syddjurs, og på sigt i Randes Fjord, såfremt den vestlige del af Norddjurs kobles på.

Vi er dog stærkt kritiske over for at blot flytte udledningen til en anden recipient (Fornæs), som forslaget lægger op til, uagtet om dette eventuelt måtte være lovligt i forhold til Vandrammedirektivet at flytte rundt på udledningen inden for et vandområde, og uagtet at denne recipient (Fornæs) måtte fortynde udledningen af næringsstoffer mere end ved de eksisterende recipienter i Syddjurs.

Vi finder *ikke* at det er en langsigtet bæredygtig løsning blot at flytte forurening og at fortynde forureningen. At denne strategi historisk set har været bærende for Grenaas udvikling i 1960'erne med forurenende industri og de dengang alvorlige forureningsproblemer bør ikke være til inspiration, men til advarsel!

Det forekommer risikabelt, med de usikkerheder der er i forhold til fremtidig næringsstofafstrømning pga klimaforandringer og evt manglende målopfyldelse i den grønne trepart, at målsætte lige til grænsen som forslaget lægger op til!

Norddjurs skal ikke agere skraldespand for affald og restprodukter for det øvrige Djursland. Og dermed stå med alle ulemperne i form af degraderet miljø.

- 1) Der ser ikke ud til at være lavet en reel *kvantitativ* vurdering af konsekvenserne for lokalt iltsvind af den øgede udledning af næringsstoffer ved Fornæs, og dermed risikoen for fx fedtemøg.

Diskussionen om påvirkning af badevandskvaliteten affejes med at strømningsforholdene er sådan at "en eventuel påvirkning fra Fornæsudløbet ikke når ind til badestrandene, men forbliver ude fra kysten" (Miljøkonsekvensrapporten¹ side 191).

En fornuftig kvantitativ vurdering vil give et konkret bud på *hvor ofte og i hvilket konkret omfang* badevandet vil påvirkes af fx fedtemøg pga den øgede udledning (ca en fordobling ved fuld indfasning) ved Fornæs, som der lægges op til i forslaget. (vi er med på at der i miljøvurderingen er foretaget analyser af bakterieindholdet i badevandet, som følge af strømningsforholdene, men så vidt vi har kunnet finde frem til er det ikke sket for fedtemøg mv)

Vi forslår at der *inden* den politiske stillingtagen laves en egentlig *kvantitativ* analyse af påvirkningen i form af lokalt iltsvind, fedtemøg mv og dermed påvirkningen af den rekreative badeoplevelse ved Nordøst- og Nordkysten og ved Grenaa Strand.

- 2) I sammenfatningen af miljøkonsekvenser i Miljøkonsekvensrapporten (Tabel 18.2, side 385) indgår påvirkningen af badevandskvaliteten ved strandene omkring Fornæs ikke

¹ Miljøvurdering af centralisering af spildevandsrensning på Djursland og tillæg til spildevandsplaner Miljørapport, Rambøll, Maj 2025

(Grenaa, Nordøst. Og Nordkysten). Derimod anføres de positive konsekvenser de steder hvor udledningen stopper. Hermed gives et ufuldstændigt og skønmalende billede af miljøkonsekvenserne.

Tabel 18-2: Oversigt over miljøpåvirkninger i anlægs- og driftsfaserne, herunder vurdering af sårbarhed, geografisk udbredelse, intensitet, varighed og konsekvenser.

Miljøpåvirkning	Sårbarhed	Udbredelse	Intensitet	Varighed	Konsekvenser
Anlægsfase					
Påvirkning af trafiksikkerhed som følge af anlægsarbejder i vej	Lav	Nærområde	Lav	Mellemlang	Begrænset
Påvirkning af menneskers fysiske og mentale sundhed som følge af støj fra anlægsarbejde	Medium	Nærområde	Lav	Kort	Begrænset
Påvirkning af menneskers fysiske sundhed som følge af emissioner fra anlægsarbejder	Høj	Nærområde	Lav	Kort	Begrænset
Driftsfase					
Påvirkning af menneskers sundhed som følge af lugtgener	Medium	Lokal	Lav	Permanent	Begrænset
Badevandskvalitet (Badestrande hvor spildevandsudledningen ophører	Medium	Lokal	Lav	Permanent	Ubetydelig/Positiv

Denne graverende fejl bør rettes før den politiske stillingtagen

- 3) På side 387 (formentlig baseret på tabel 10-2 side 191) er miljøkonsekvenserne anført i et andet skema, og her fremgår

Badevandskvalitet (Badestrande tæt ved Fornæs udløbet	Lav	Lokal	Lav	Permanent	Ubetydelig
---	-----	-------	-----	-----------	------------

Da imidlertid badevandskvaliteten alene er vurderet kvantitativt ud fra bakterieforekomst, men ikke forekomsten af fedtemøg mv. synes konsekvensvurderingen at være foretaget på et ufuldstændigt grundlag. **Vi foreslår derfor yderligere kvantitative undersøgelser inden den politiske stillingtagen, som afdækker hvorvidt konsekvenserne for badevandskvaliteten ved strande tæt ved Fornæsudløbet også er "ubetydelig" når der i vurderingen inddrages fedtemøg mv. (jævnfør punkt 1)**

- 4) **Vi foreslår uanset, at der bør ske en teknisk opgradering af rensningsanlægget på Fornæs således at den samlede næringsstofudledning ved Fornæs fastholdes på maksimalt det nuværende niveau, og gerne reduceres yderligere til det niveau som er teknisk muligt, når man er i gang med opgradering.**

På vegne af Enhedslisten Grenaa

Klavs Bryld, klavs@strandens.net, mobil 30234142

Mogens Overballe, mogensoverballe@gmail.com, mobil: 30688669

Laila Charlotte Jensen, laila@strandens.net, mobil 40971155

Hjemmeside: <https://grenaa.enhedslisten.dk>

Høringssvar 3: DN-Norrdjurs

Auning den 19. august 2024

Norddjurs Kommune

"Sag nr. 25/2519 / centralisering."

miljoe@norddjurs.dk

Høringssvar til forslag til Tillæg nr. 13 til Norddjurs Kommunes Spildevandsplan 2014-2022 vedrørende centralisering af spildevandsrensningen på Djursland

Udarbejdelsen af lokalplan forslaget bygger på miljøkonsekvensrapportens konklusioner – vi har i den forbindelse følgende bemærkninger til Miljøkonsekvensrapporten:

Side 10 i Tillæg nr. 13 til Spildevandsplanen.

På baggrund af den gennemførte miljøvurdering konkluderes det sammenfattende, at centralisering af spildevandsrensningen på Djursland samlet ikke medfører væsentlige negative påvirkninger på miljøet.

- *at der træffes de nødvendige hensyn til beskyttelse af dyre- og plantearter, naturområder, vandløb og søer, m.v. i forbindelse anlægsarbejdet af den 95 km lange transportledning frem til Fornæs Renseanlæg, hvorfor konsekvenserne for miljøet er uvæsentlige*

Krybdyr:

Side 311 i Miljøkonsekvensrapporten.

Krybdyrene vurderes at have en høj sårbarhed.

Krybdyrene har kortere levetid end padderne, som udgangspunkt omtrent 10 år. De har også en meget lavere ungeproduktion, med normale kuldstørrelser på 5-10 hos skovfirben, op til ca. 60 hos snog, og maksimalt ca. 20 hos stålorm og hugorm. Krybdyrene kan altså ikke med en stor ungeproduktion eller lang levealder kompensere for en øget dødelighed, men vil blive påvirket kraftigere end padderne. En øget dødelighed kan derfor have høj intensitet og lang varighed på lokale bestande.

Side 314 i Miljøkonsekvensrapporten:

For at eliminere risikoen for drab på krybdyr, kan der opsættes paddehegn i situationer, hvor der i arternes aktive perioder fra marts-oktober arbejdes indenfor 25 meter af §3-områder, skovbryn, krat og sydvendte vejskrænter. Hvis anlægsfasen ligger i vinterperioden november-februar er risikoen også ubetydelig, da arterne da er i vintervedvale.

*Da man kommer til at arbejde direkte inde i §3 området, mener vi at der **bør** opsættes paddehegn hvis der arbejdes i perioden marts-oktober.*

Orkideer: Skovhullæbe:

Side 309 i Miljøkonsekvensrapporten

Skovhullæbe kan vokse i vejkanter og kan blive gravet op, hvor der graves i selve vejkannten. Skovhullæbe er således sårbar overfor både gravearbejde og underboring og kan forekomme over store dele af tracéet. Skovhullæbe vurderes derfor at have høj sårbarhed.

Side 312 Miljøkonsekvensrapporten – afværgetiltag:

Risikoen for skade på skov-hullæbe i forbindelse med 95 km ledningstracé kan mindskes med følgende tiltag:

- A) Hvor gravearbejdet berører, eller passerer i umiddelbar nærhed af, kendte lokaliteter for skovhullæbe: Arealerne besigtiges i vækstsæsonen inden gravearbejdet pågår. Evt. aktuelle bestande afmærkes. Det vurderes, om ledningen kommer til at berøre bestanden, eller om ledningen kan passere uden om bestanden. Hvis ledningen berører bestanden, skal der indhentes dispensation hertil hos SGAV.*
- B) Ved alle øvrige gravearbejder, som berører udyrkede arealer, skovbevoksede arealer, krat/skovbryn og/eller læhegn, skal arealerne gennemgås af en botaniker i vækstsæsonen, inden gravearbejdet påbegyndes for at screene, om der er skov-hullæbe til stede. Hvis der er, benyttes ovenstående metode A).*

Plettet gøgeurt:

Side 112 i Miljøkonsekvensrapporten:

Plettet gøgeurt er ikke opført som en fredet art/plante i miljøkonsekvensrapports side 303.

Plettet gøgeurt er relativt sjælden i Østjylland, og forekomsten i område 4 og 5 i Grenå er derfor af betydning for den østjyske bestand. Da bestanden er isoleret, er det usandsynligt med indvandring fra nabobestande, og en uddøen kan derfor have lang varighed eller være permanent. Selv tab af få individer vil derfor kunne have høj intensitet og lang varighed.

Side 309 i Miljøkonsekvensrapporten:

Plettet gøgeurt er fåtallig på voksestedet, som kun i begrænset omfang overlapper med undersøgelsesområdet. Der er derfor ringe sandsynlighed for at en blow-out vil berøre individer af arten. Plettet gøgeurt vurderes derfor at have lav sårbarhed overfor anlægsfasen.

Forudsat at man har registreret alle orkideer, kan det godt være at de ikke er så sårbare for et blow-out, men der vil sandnynligvis blive en del færdsel på området.

Side 310 Miljøkonsekvensrapporten:

*De to fredede arter er orkideer uden underjordiske udløbere eller rodskud, men med vindspredning af frøene over mange meter per spredningshændelse. Individerne vokser derfor isoleret fra hinanden. Udbredelsen af den mulige påvirkning vil for den almindelige art skovhullæbe være nærområdet i form af de få kvadratmeter, der udgør voksestedet for de enkelte individer, der måtte lide skade. **Skade på bestanden af plettet gøgeurt vil være af relevans på regional skala.***

Side 312 i Miljøkonsekvensrapporten – afværgetiltag:

Risikoen for skade på plettet gøgeurt ved en eventuel oprydning efter et blowout kan mindskes ved en forudgående besigtigelse og markering af alle individer. Oprydningen kan i så fald ske mere skånsomt.

Det ser ud til at man kun vurderer problemet blow-out i forbindelse med plettet gøgeurt. Vi mener at der også bør tages højde for transport/færdsel/arbejde i området. Lange ledningsstræk med styret underboring øger faren for blow-out, hvorfor der etableres flere aflastningshuller, hvilket igen betyder mere gravearbejde. Det er usandsynligt med indvandring fra nabobestande, hvilket er et problem.

Det kan undre hvorfor afværgetiltagene i forbindelse med skovhullæbe, som er fredet men mere almindelig orkide, synes mere omfattende end afværgetiltagene for plettet gøgeurt som er mere sjælden.

Konklusion:

DN Norddjurs mener at man bør etablere den nye kloakledning på strækningen fra lyskrydset ved Ringvejen/Kystvejen over til punktet hvor man krydser åen, i selve vejarealet og ikke føre den gennem område 5, et artsrigt strandoverdrev.

På bestyrelsens vegne
med venlig hilsen
Arne Holm-Hansen
Formand for DN Norddjurs

Jette Mouritzen
Næstformand

Høringssvar 4: Komitéen Bæredygtig Kystkultur

Høringssvar til Syddjurs Kommune

"Centralisering"

vandloeb@syddjurs.dk

Høringssvar til Norddjurs Kommune

"Sag nr. 25/2519 / centralisering".

miljoe@norddjurs.dk

Ebeltoft den 25.08.2025

Høringssvar vedrørende "Ny rensestruktur Djursland – AquaDjurs"

Generelt

Projektet er meget fremsynet og gennearbejdet projekt som indebærer at alt spildevand fra nuværende og fremtidige kloakerede områder i Norddjurs Kommune og Syddjurs Kommune ledes til rensningsanlægget ved Fornæs. Rensningsanlægget har p.t. overskudskapacitet, men planlægges udbygget, så det kan matche fremtidens krav og behov herunder også rensning for miljøfarlige stoffer. I løbet af den faseopdelte projektperiode, som strækker sig over 10-15 år, nedlægges samtlige rensningsanlæg på Djursland.

KBK benytter lejligheden til at rose kommunerne og Aqua Djurs for initiativet, *som på sigt får stor betydning af genopretning af miljøtilstanden i kommunernes søer, vandløb og kystvande.*

Bemærkning til udbygningstakten

Med udgangspunkt i havets dårlige miljøtilstand bør arbejdet med opgradering af den kemiske rensning søges fremrykket. Det bør sikres at rensningsanlægget opbygges med tilstrækkelig rensningskapabilitet og kapacitet, for at imødegå den tiltagende forurening af havet med kemiske og miljøfarlige stoffer, et problem som netop nu er blevet meget tydeligt eksponeret i medierne. Der kan måske hentes inspiration og knowhow samtidig opnå en besparelse gennem samarbejde med fx Projekt Aarhus Rewater, der designs som et optimalt og fremtidssikret anlæg.

Prioritetsrækkefølgen for nedlæggelse af rensningsanlæg

Det fremgår, at rensningsanlægget i Knebel nedlægges i perioden 2028-2029, og der etableres en mellem-pumpestation i Grønfeld. Knebel Vig har den dårligste miljøtilstand i Vandområdet Århus og lider af et nærmest permanent iltsvind. Nedlæggelse af rensningsanlægget kombineret med en eventuel indsats i ådalen omkring Skellerup Å i forbindelse med "Grøn Trepert" (LGT) forventes at kunne nedbringe udledningen af kvælstof til Knebel Vig, så miljøtilstanden ad åre forbedres.

Overløb fra kloakerede områder er et problem som øges som følge af klimaændringer m.v., ikke mindst ved Knebel Vig. For at optimere effekten af den nye rensestruktur er det væsentligt at

Komitéen Bæredygtig Kystkultur
Fiskerihavnens Maritime Foreningshus
Vestervej 19, 8400 Ebeltoft
kontakt@nykystkultur.dk
www.nykystkultur.dk

undersøge muligheden for at anvende engarealet øst for rensningsanlægget til opstuvning af eventuelt overløb fra pumpestationen. Denne mulighed bør medtages i et evt. LGT - projektet med Aqua Djurs som initiativtager.

Rodzoneanlægget i Grønfeld

Der er tale om et privatejet rensningsanlæg, som udleder til Ovst bæk med tilløb til Kolå. Rensningsanlægget har i en længere årrække ikke fungeret optimalt, og derfor bidrager det væsentligt til forureningen af Ovst Bæk og Kolå samt Natura 2000 havområdet Egens Vig samt Kalø Vig. Det fremgår, at den nye hovedledning vil passere Grønfeld by og der planlægges etablering af en mellem-pumpestation i Grønfeld.

KBK er opmærksom på, at Syddjurs Kommune og Aqua Djurs allerede arbejder på at få ejendommene i spildevandsoplandet tilsluttet denne nye rensestruktur. Vi forslår, at arbejdet med dette lokale projekt gives højeste prioritet og iværksættes, så omlægningen kan være på plads senest i 2029, jfr. den skitserede tidsplan for hovedledningen fra Knebel.

Kolå vandløbsopland

Egens Vig og Kalø Vig er stærkt påvirket af kvælstof og fosfor fra landbrugsarealer i vandløbsoplandet og rensningsanlægget i Grønfeld. Der er et stort potentiale i at medvirke til at forbedre vandkvaliteten i Kolå. Ikke mindst fordi nedlæggelse af rodzoneanlægget skal ses i sammenhæng med evt. kommende udtag af lavbundslande i forbindelse med LGT som samlet set i væsentlig grad kan medvirke til forbedring af vandkvaliteten og dermed biodiversiteten i vandløbene og det tilstødende havområde.

Vandløbsoplandet har et stort potentiale for forbedring af natur og biodiversitet. Det er dokumenteret af "Fiskeplejen", at de øvre dele af vandløbssystemet tidligere har præsteret den største bestandstæthed af ørred yngel ud af ca. 60 mindre vandløb på Djursland. Vandløbssystemets miljøtilstand er af stor betydning for opretholdelse af en stærk gydebestand af havørred i Kaløvig, Århusbugten og de indre farvande, og dermed en vigtig del af befolkningens og turisternes rekreative oplevelser.

Vi ser frem til at følge fremdriften i projektet.

Med venlig hilsen

Komitéen Bæredygtig Kystkultur

Jeppe Hansen, bestyrelsesmedlem

Komitéen Bæredygtig Kystkultur
Fiskerihavnens Maritime Foreningshus
Vestervej 19, 8400 Ebeltøft
kontakt@nykystkultur.dk
www.nykystkultur.dk

Høringssvar 5: Lodsejer Thorkild Hansen m.fl. ved Dråby Strandvej

Høringssvar til Syddjurs Kommune

"Centralisering"

vandlob.spildevand@syddjurs.dk

Høringssvar til Norddjurs Kommune

"Sag nr. 25/2519 / centralisering".

miljoe@norddjurs.dk

Ebeltoft den 25. august 2025

Høringssvar fra fem direkte berørte lodsejere vedrørende Nord- og Syddjurs kommuners spildevandsplaner for Centralisering af spildevandsrensning.

Vi har fulgt omtalen af projektet i pressen, og ser det som et særdeles godt og fremsynet projekt. Vi glæder os over, at projektet på længere sigt vil bidrage til at nedbringe udledningen af næringsstoffer og miljøskadelige stoffer til havmiljøet og derved medvirke til genopretning af havnaturens økosystemer og biodiversitet.

Ved en tilfældighed er vi netop i dag blevet bekendt med, at vi og vores ejendomme vil blive direkte berørt af Kommunernes ovennævnte, igangværende projekt, hvor høringsfristen slutter i dag, jfr. Kommunernes offentliggørelse med direkte henvendelse kun til myndigheder og interesseorganisationer.

I samarbejde med og på vegne af de nedenfor nævnte ejere gør jeg indsigelse mod den foreslåede linjeføring af hovedledningen fra Boeslum Renseanlæg og forbi Dråby Strand Camping, hvor den foreslås anlagt i *det vestlige* af området to parallelle vejforløb langs Dråby Strand. Vejforløbene har en længde på ca. 800 meter, og ligger med kun ca. 50 meters afstand.

Med udgangspunkt i en analyse og afvejning af fordelene ved at anlægge hovedledningen anbefaler vi, at ændre linjeføringen en smule ved i stedet anlægge hovedledningen i det østlige vejforløb, bilag 1, hvilket underbygges af følgende forhold:

- Begge vejforløb er beliggende inden for 100 m strandfredningslinjen i et naturfredet område, og har således samme forudsætninger og behov i forhold til dispensationer. Tilstandsfredningen indebærer, at arealerne for altid skal henligge i deres nuværende tilstand med deraf følgende restriktioner med hensyn til bebyggelse, *terrænregulering*, beplantning, hegn m.v.
- I forhold til fredningsbestemmelserne vil *den østlige linjeføring* i højere grad tilgodese hensynet til fredningens naturinteresser end den vestlige linjeføring. Se bilag 2 med billeder af de to vejforløb. Det fremgår, at den vestlige vej, som forløber langs den fredede kystskrænt, stadig har sin oprindelige karakter i form af et ubefæstet hjulspor, primært af fastkørte ral, hvorimod størsteparten af den østlige vej fremstår som den primære vej, idet den ved Syddjurs Kommunes foranstaltning for år tilbage er opgraderet med en større bredde og befæstning med stabilt grus. Det betyder, at vejen efter reetablering efter ledningsarbejdet, vil fremstå som nu, hvorimod det må forventes at ledningsarbejdet ved en vestlig linjeføring vil ændre det nuværende kørsels karakter i væsentlig grad og med negativ landskabspåvirkning til følge.

- Ledningsforløbet vil stort set have samme længde på ca. 800 m, men den østlige linjeføring giver åbenlyst bedre tilgængelig for udførelsen, og anlægsarbejdet vil være meget nemmere og billigere at udføre, da der ikke skal tages hensyn til den eksisterende vandledning, hoved forsynings- kabel til el samt fiberkabel til internetnet, som alt sammen er placeret i den vestlige vej. Endelig vil det eksisterende hegn i forbindelse med naturplejearealet ikke skulle nedtages og genetableres, hvilket vil være tilfældet ved den vestlige vej.
- Ved en østlig linjeføring vil vi direkte berørte lodsejere, som bor lige op ad den østlige vej blive sparet for mange gener, som vil blive påført os, *hvis linjeføringen ikke ændres*. Dels vil der i så fald være en længere anlægsperiode med ulemper fra støj, støv og visuelt m.v. meget tæt ved vores boliger. Der vil ikke være mulighed for at køre til og fra vores bopæl eller blive serviceret med renovation, post og varelevering eller i værste fald behov for evt. sygetransport.
- Endelig vil nedgravning af hovedrørledningen risikere at indebære en udgravningsrende med en større bredde end den nuværende vejs bredde med risiko for afledte skader på vores grunde og vegetationen der. Det skyldes, at der er tale om et marint forland med en strandvoldsslette skabt af marine kræfter siden sidste istid med ophobning af ral. Terrænet, som vejen ligger på, består af et flere meter tykt lag af rent ral, som skrider sammen i takt med, at der graves. Det oplevede vi, da hovedvandledningen for mange år siden blev gravet ned. Der blev et meget stort sår i landskabet, og det varede mange år før vegetationen kom tilbage til sin naturlige leje.
- Sidst men ikke mindst vil den ændrede linjeføring i den østlige vej bidrage til løsning af en verserende vejsag hos Syddjurs Kommune, sag nr. 20 101 696 Vejforlægning Dråby Strandvej, med omlægning af den nordlige del af det østlige vejforløb. Dråby Strand Campings gæster har længe været generet af støj og støv fra de forbi-kørende biler på den østlige vej. Ejeren Ivan Andersen, der ejer en stor del af forstranden med den østlige vej, har derfor stillet forslag om en mindre forlægning af vejen, bl.a. også begrundet i øget trafik fra den kommende, tilgrænsende sommerhusudstyknig, som netop nu er under lokalplanlægning med op til ca. 90 fritidshuse. Ivan Andersens ønskede linjeføring af vejforlægningen er sammenfaldende med vores anbefalede linjeføring for den kommende hovedlednings korte forløb her ved Dråby Strand, bilag 1.

På vegne af Ivan Andersen, Dråby Strand Camping, Dråby Strandvej 13; Peter Möllers, Dråby Strandvej 8; Palle Loftager, Dråby Strandvej 12; Astrid Nellemann, Dråby Strandvej 12 A og Dråby Strandvej 14 samt undertegnede, som er kontaktperson vedr. denne sag og til rådighed for videre dialog.

Vi ser frem til kvittering for rettidig modtagelse af høringssvaret.

Venlig hilsen

Thorkild Hansen
Dråby Strandvej 10
8400 Ebeltoft.
Tlf.4036 4739

Bilag

1. Kortbilag med den anbefalede linjeføring
2. Billeder fra den vestlige og sydlige vej

Bilag 1

Kortbilag med den anbefalede linjeføring af hovedspildevandsledning i fredet område ved Dråby Strand

Den røde streg angiver den linjeføring, som vi anbefaler, nemlig via den østlige vej, Barkstien i stedet for via den vestlige vej, Dråby Strandvej, som det fremgår af høringsens projektmateriale. Denne linjeføring løser ikke alene de problemer og gener for berørte hus- og grundejere, affødt af projektets forslag, men vil også kunne bidrage til løsningen på en mindre, med Syddjurs Kommune aftalt vejforlægning, nemlig den nordlige del af linjeføringen, i nærheden af Dråby Strand Camping. Vejforlægningen skal løse problemer med trafikstøj og støv, som generer campinggæsterne.

25. 08. 2025 Thorkild Hansen

BILAG 1

Dokumentation af vejforhold og fredet natur vedr. placering af hovedspildevandsledning

Den *vestlige* vej set fra syd mod nord. Det er i denne vej hovedspildevandsledningen jf. det foreliggende projekt foreslås placeret. I høringsvaret gør vi med saglige begrundelser indsigelse mod forslaget og anbefaler en ændret placering i den *østlige* parallelvej.

Den *vestlige* vej set fra syd mod nord hen mod Dråby Strand Camping. Det er i denne vej, at hovedspildevandsledningen jf. det foreliggende projekt foreslås placeret.

Den *østlige* vej, hvor vi anbefaler, at hovedspildevandsledningen placeres, da der opnås store fordele vedr. naturhensyn, hensyn til berørte hus- og grundejere samt besparelser i anlægsudgiften.

25.08.2025 Thorkild Hansen